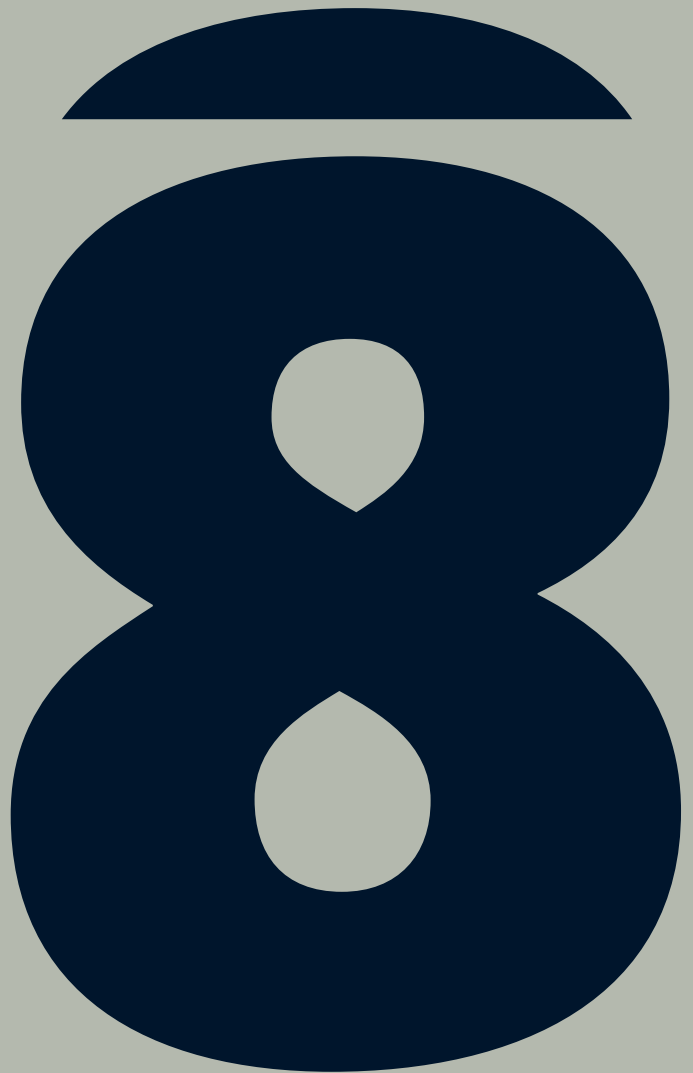

NTO

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING

Årsrapport

INNHold

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING (NTO) ER EN INTERESSE- OG ARBEIDSGIVERORGANISASJON FOR PROFESJONELLE, OFFENTLIG STØTTEDE VIRKSOMHETER INNEN MUSIKK OG SCENEKUNST.

NTO REPRESENTERER EN OMFATTENDE INFRASTRUKTUR AV FORSKJELLIGARTEDE VIRKSOMHETER FRA ET BREDT SPEKTER AV DET NORSKE MUSIKK- OG SCENEKUNSTLANDSKAPET.

VÅRE MEDLEMMER ER BLANT DE FREMSTE PRODUSENTENE OG FORMIDLERNE AV LEVENDE MUSIKK OG SCENEKUNST. FORENINGENS 45 MEDLEMMER BESTÅR AV PROGRAMMERENDE OG PRODUSERENDE TEATRE, SCENER, ORKESTRE, MUSIKKENSEMBLER OG KOR, SAMT VIRKSOMHETER MED ANNEN SÆRLIG TILKNYTNING TIL BRANSJEN.

STYRETS ÅRSMELDING 2018	4
NØKKELTALL 2018	8
VIRKSOMHETSBERETNING 2018	10
HØRINGSUTTALELSE TIL STATSBUDDSJETTET 2019	28
ÅRSREGNSKAP	52
NOTER TIL REGNSKAPET	56
REVISORS BERETNING	62
NTOS VEDTEKTER	64
NTOS MEDLEMMER 2018	66

Det Norske Kammerorkester
Foto: Mona Ødegaard

STYRETS ÅRSMELDING 2018

I dag er vår bransje prega av høge kvalitetsambisjonar, mangfald i uttrykk og dessutan eit utbreidd samarbeid, som kjem det øvrige kulturlivet til gode.

Ved utgangen av 2018 hadde Norsk teater- og orkesterforeining (NTO) 45 medlemmer, i hovudsak dei større profesjonelle og offentleg støtta institusjonane i landet innan teater, dans, opera og musikk. Oslo-Filharmonien melde seg ut i løpet av året, mens to nye kom til: Kloden og Skuespiller- og danseralliansen.

REGIONREFORM OG RAMMEVILKÅR

Av spørsmål som er viktige for medlemmene sine rammevilkår, arbeidde styret særleg med regionreforma, finansiering og den varsla kulturmeldinga i året som gjekk.

I februar la eit såkalla ekspertutval fram rapporten *Regionreformen. Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommune*. Utvalet tok til orde for ei overflytting av kunstinstitusjonar til fylkeskommunane, eit framlegg som ville innebore den mest djuptgripande kulturpolitiske endringa sidan 1970-talet. Slik NTO ser det, blei framlegget tufta utelukkande på regionreforma sine premissar, utan kulturpolitiske vurderingar. Heilt fråverande var spørsmål om konsekvensar for nasjonal kulturpolitikk og kva for løysingar som vil vere gode for kunsten og publikum.

NTO uttrykte derfor forventning til, og arbeidde systematisk for, at den komande kulturmeldinga skulle rette opp dette biletet. Då stortingsmeldinga *Kulturens kraft – kulturpolitikk for framtida (Meld. St. 8 (2018-2019))* blei lagt fram i november 2018, kunne vi med glede merke oss at meldinga, akkurat slik NTO hadde oppfordra til, forankra kulturpolitikken tydeleg i infrastrukturkravet i paragraf 100 i Grunnlova, der staten sitt ansvar for å sikre ein open og opplyst offentlig samtale blir slått fast.

Kunst- og kulturinstitusjonane blei med dette definert som ein sentral del av samfunnets infrastruktur for frie ytringar, som staten altså er forplikta til å sikre og legge til rette for. Meldinga slår fast at kunsten skal vere fri og institusjonane uavhengige av politiske styresmakter. Prinsippet om *armlengdes avstand* blir føreslått lovfesta og kvalitet er sett fremst av dei nye måla for kulturpolitikken. Dette er grunnleggjande verdiar og prinsipp for kulturpolitikken som NTO alltid har fremma og stått vakt om, fordi vi veit at vi aldri kan sjå dei som sjølvsaagte.

Etter vårt syn har kunstinstitusjonane ei samfunnsbetydning langt utover individuelle besøk, mellom anna fordi dei er uunnverlege demokratiske fellesarenaer for danning, kritisk refleksjon og meiningsbryting og kjelder til innsikt som vi ikkje kan få anna enn gjennom kunsten.

I spørsmål som gjeld regionreform la kulturmeldinga likevel opp til å svekke heller enn å styrke staten sitt ansvar. Styret

i NTO heldt derfor fram arbeidet for å få gjennomslag for at staten framleis skal ha det finansielle hovedansvaret for dei musikk- og scenekunstinstitusjonane som utgjer vesentlege delar av den nasjonale infrastrukturen for fri ytring.

Gode politiske modellar og veksten i løyvingane til kulturformål etter tusenårsskiftet har bidratt til den sterke utviklinga innan musikk og scenekunst. I dag er bransjen prega av høge kvalitetsambisjonar, mangfald i uttrykk og dessutan eit utbreidd samarbeid, som kjem det øvrige kulturlivet til gode. Institusjonane haustar anerkjenning, også internasjonalt. Oppslutninga frå publikum er høg, trass i stor auke i konkurrerande tilbod. Gjennom evalueringar er det og dokumentert god økonomistyring og ressursutnytting.

I staden for å utnytte eit slikt momentum for vidare utvikling, blir institusjonane no kvart år svekka som følgje av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma (ABE-reforma). Den inneber at institusjonane ikkje fullt ut får kompensert for lønns- og prisvekst. For NTO sine medlemmer utgjer den samla effekten av underkompensasjon kvart år i perioden 2015-2019 no ein årleg reduksjon i tilskota på 70 millionar kroner.

Musikk og scenekunst er arbeidsintensivt og økonomien i institusjonane er i all hovudsak knytta til kunstnerisk verksemd (80 % av lønnsutgiftene, som typisk er 70-80 % av verksemdene sine totale utgifter). ABE rammar derfor kjerneverksemda direkte.

Etter vårt syn har kunstinstitusjonane ei samfunnsbetydning langt utover individuelle besøk.

BRANSJESAMARBEID, NETTVERK OG ORGANISASJON

#metoo og #stilleføropptak sette nødvendig søkelys på trakassering og uønskt seksuell merksemd i vår bransje. Styret er opptatt av at NTO sine medlemsverksemdar skal utgjere ein trygg og inkluderande bransje på alle nivå, for alle som arbeider der eller elles er i kontakt med den. På bransjenivå er det arrangert fagdager for å heve kompetanse. I mai vedtok styret *Etisk standard for forebygging av trakassering ved musikk- og scenekunstinstitusjonene*, som og er distribuert som plakatar til alle medlemsverksemdar. For å få betre kunnskap, ga NTO og andre bransjeorganisasjonar FAFO i oppdrag å gjennomføre ei faktaundersøking om omfanget av seksuell trakassering. Styret vil halde fram dette arbeidet.

Styret vil framleis prioritere bransjenettverka for teater- og orkesterleiarar. I 2018 starta arbeidet med å omdanne Norsk orkesterleiarforum (NOLF) til eit nytt leiarnettverk for alle musikkverksemdar i NTO (etablert i februar 2019 som NTO Musikk). Norsk teaterleiarforum (NTLF) hadde si vårsamling på Turnéteatret i Trøndelag og haustsamling på Hålogaland Teater, begge med stor deltaking. Heddadagane blei for andre gong arrangert i Oslo i juni, med god vekst i omfang, omtale og besøk. Heddaprisen blei delt ut på Oslo Nye Teater.

Styret i NTO tilrådde i 1998 sine medlemmer å melde seg i inn det som i dag er arbeidsgjevarforeininga Spekter, for å få dekt behovet for bistand og råd i arbeidsgjevar- og tariffspørsmål godt. Alle dei store verksemdene i NTO er i dag og medlemmer i Spekter. NTO er likevel framleis engasjert i slike spørsmål, både overfor medlemmer som ikkje er med i Spekter og for dei andre, i samarbeid med Spekter. Samtidig

har Spekter auka sitt interessepolitiske arbeid på kulturfeltet, mellom anna gjennom etableringa av eit sektorråd for kultur. Det er i dag ikkje ei klar arbeidsdeling der NTO arbeider med interessepolitikk og Spekter med arbeidsgjevarspørsmål. Styret i NTO har gjennom 2018 hatt dialog med Spekter om korleis samarbeidet best kan organiserast, herunder og om medlemmene kan vere tent med ein fusjon mellom dei to foreiningane. Ulike samarbeidsalternativ er skildra i ein rapport som blir behandla i organisasjonane i 2019. NTO er spesielt opptatt av å sikre bransjefellesskapet, i form av at alle viktige avgjerder som gjeld medlemmene blir tatte av eit kollegialt organ, i dag NTO-styret.

NTO er spesielt opptatt av å sikre bransjefellesskapet.

ØKONOMI OG ADMINISTRASJON

Årsrekneskapen for 2018 er gjort opp med eit overskot på kroner 391.998. Eigenkapitalen til foreininga er etter dette 4.097.239 kroner. Styret meiner at årsrekneskapen gir eit rett bilete av NTO sine egedelar og gjeld, finansielle stilling og resultat.

NTO har ved utgangen av 2018 fire fast tilsette og brukar i tillegg eksterne konsulentar når sakskomplekset krev det og økonomien tillet det. Styret har i 2018 hatt åtte møte. Det blir ikkje betalt honorar for styrearbeid i NTO.

Styret vurderer arbeidsmiljøet i foreininga som godt. NTO driv inga form for aktivitet som forureinar det ytre miljøet direkte. NTO er bevisst det avtrykket foreininga set i klima-samanheng og arbeider for å redusere dette.

Tre av fire tilsette i NTO er kvinner. I styret er det fem menn og fire kvinner. Tre menn og ei kvinne er varamedlemmer.

FREMTIDSUTSIKTER

Styret meiner at NTO har ein god posisjon på det kulturpolitiske området, mellom anna gjennom eit tett samarbeid med dei andre aktørane og organisasjonane i kulturlivet. Foreininga legg alltid vekt på å vere påliteleg og vil bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget for politikktutforminga. NTO har god kontakt med politiske miljø og styringsverk, og styret ønsker og å halde på og utvikle kontakt med relevante miljø og kollegaer på nordisk og internasjonalt nivå.

Arbeid med statsbudsjett, kulturmelding og regionreform er saman med eiga organisasjonsutvikling prioriterte arbeidsoppgåver NTO tar med seg inn i 2019. Andre sentrale oppgåver blir arbeid med regjeringas varsla meldingar om kunstnarar og barne- og ungdomskultur, samt scenekunststrategi og internasjonaliseringsstrategi. I tillegg vil klima vere på alle agendaer framover.

NTO si hovedutfordring er å skape forståing for kor viktig føreseielege og gode rammevilkår er for at medlemmene våre skal kunne utføre samfunnsoppdraget sitt. Styret i NTO er overbevist om at rolla kunst spelar i samfunnet blir endå viktigare i tida som kjem. Frie ytringer har ein av sine viktigaste arenaer i kunsten, der danning og utveksling av meining finn stad i mangarta kunstnariske verksemdar.

Med dei autoritære og illiberale kreftene som er på frammarsj i vestlege demokrati, er betydninga av å sikre

og ruste opp ein sterk infrastruktur av autonome institusjonar og fellesarenaer for det frie, offentlege ordskiftet blitt krystallklar.

Oslo, 21. mai 2019

Hans Antonsen
Tor Lægred
Geir Bergkastet
Marta Færevaa Hjelte
Agnete Haaland
Janne Langaas
Are Nakling
Tone Tjemsland
Erik Ulfsby

Hans Antonsen, styreleiar NTO

NØKKELTALL 2018

MEDLEMMER

Norsk teater- og orkesterforening fikk to nye medlemmer i 2018: Kloden, et programmerende teater som presenterer forestillinger for barn, ungdom og familier, og Skuespiller- og danseralliansen, arbeidsgiver for frilans dansere og skuespillere mellom deres kunstneriske engasjementer og oppdrag hos andre arbeidsgivere. Begge virksomhetene trådte inn i foreningen fra 1. juli 2018.

NTO talte med dette 45 medlemmer, som omfatter alle landets større offentlige støttede virksomheter innenfor områdene teater, dans, opera og musikk. Medlemmene var i 2018 fordelt på 32 scenekunstinstitusjoner, 9 musikk institusjoner og 4 musikk- og scenekunstinstitusjoner.

MEDLEMSKONTINGENT

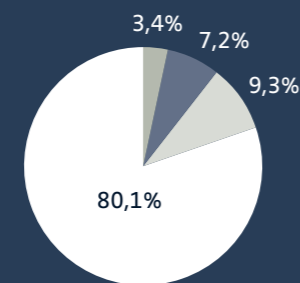
Styret i NTO fastsetter budsjett og kontingentnivå innenfor en ramme satt av årsmøtet. Siden samarbeidet med Arbeidsgiverforeningen Spekter startet i 1998 har denne rammen vært på 0,3 pst. av medlemmenes offentlige støtte – minimum kr. 20.000 og maksimum kr. 400.000. Før dette var tallene 0,33 pst. – minimum kr. 20.000 og maksimum kr. 500.000.

De senere årene har styret vedtatt budsjetter uten å trekke rammen til det maksimale. Medlemskontingenten totalt ble redusert med 10 pst. i 2014 og ytterligere 5 pst. i 2015. Dette innebar en reduksjon i foreningens inntekter på om lag 650.000 kroner i 2014 og i overkant av 1 million kroner i 2015. I 2016 ble det foretatt en mindre intern justering medlemmene imellom, som etter styrets vurdering ga en mer rettferdig fordeling av de siste årenes «rabatter». I 2017 vedtok styret å kalle inn en kontingent på 0,24 pst. av det offentlige tilskuddet institusjonen mottar, med minstekontingent på kr. 30.000 og maksimumskontingent på kr. 375.000.

På årsmøtet i 2017 ble kontingenten for 2018 og fremover formelt redusert fra inntil 0,30 pst. av medlemmenes offentlige støtte til 0,25 pst. av det samme. Minstekontingent er nå kr. 30.000, og maksimumskontingenten er kr. 400.000.

I foreningens vedtatte budsjett for 2018 ble det lagt til grunn en kontingent på 0,24 pst. av medlemmenes offentlige tilskudd, med en maksimumskontingent på kr. 375.000.

Fig. 1 – Fordeling av lønnskostnader* i NTOs medlemsvirksomheter**

Kunstnerisk produksjon***	80,1 %
Kommunikasjon	7,2 %
Administrasjon	9,3 %
Drift	3,4 %

* Basert på tall for 2016. Inkluderer lønn, honorar og vederlag.

** Omfatter de produserende virksomhetene som lønner kunstnere direkte.

*** Kunstnerisk, teaterteknisk, plan/produksjon.

LØNNS- OG PRISKOMPENSASJON

For de fleste av NTOs medlemmer inneholdt statsbudsjettet for 2018 en pris- og lønnskompensasjon på mellom 2,1 og 2,2 pst., det vil si en realnedgang for fjerde år på rad. Den generelle lønnsøkningen var beregnet til 3 pst. og prisøkningen til 1,6 pst.

Innstrammene var forbundet med regjeringens generelle «avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform», som i 2018 innebar et kutt på 0,5 pst. i driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet og omfattet samtlige virksomheter. Med budsjettforliket ble reduksjonen knyttet til

avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen økt med 0,2 pst. for statsetatene. Blant NTO-medlemmene vil det si Riksteatret.

OMSETNING

NTOs medlemmer sto i 2018 for en samlet årlig omsetning på rundt 3,7 milliarder kroner.

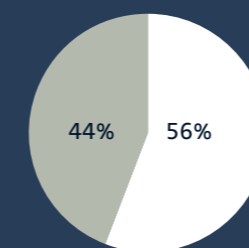
LØNNSKOSTNADER

Teatrene og orkestrene er personalintensive virksomheter, og over 80 pst. av lønnsutgiftene er knyttet til funksjoner som inngår direkte i den kunstneriske produksjonen, slik

som de tre funksjonene *kunstnerisk, teknisk og plan/produksjon*. Kun 9 pst. går til administrasjon (fig. 1).

Faste stillinger og engasjement ved musikk- og scenekunstinstitusjonene er avgjørende viktige inntektskilder for mange kunstnere – herunder for den voksende andelen frilansere – og institusjonene er de viktigste talentutviklerne for nyutdannede musikere, skuespillere og andre scenekunstnere. Det kanaliseres godt over 1 milliard kroner fra de produserende NTO-institusjonene til kunstnere i form av lønn, honorar og vederlag. Av dette går 44 pst. til frilansere. I tillegg kommer betydelige pensjonskostnader (fig. 2).

Fig. 2 – NTO-virksomhetenes lønnskostnader* til kunstnere**

Fast ansatte	56% (598,3 millioner NOK)
Midlertidig ansatte/frilansere***	44% (472,2 millioner NOK)
Totalt	100% (1,07 milliarder NOK)

*Basert på tall for 2016. Dette omfatter lønn (inkl. arbeidsgiveravgift og feriepenger), honorar til enkeltkunstnere og kompanier, samt vederlag. I tillegg kommer betydelige pensjonskostnader.

**«Kunstnere» omfatter her en rekke ulike kunstnergrupper – herunder skuespillere, musikere, sangere, dansere, instruktører, koreografer, scenografer, kostymedesignere, lysdesignere, lyddesignere, videodesignere, komponister, dirigenter, dramatikere, forfattere, oversettere og dramaturger.

***Omfatter lønn til kunstnere engasjert for enkeltproduksjoner og på åremål, honorar til enkeltkunstnere og kompanier, samt vederlag.

VIRKSOMHETS- BERETNING 2018

OM NTO

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innen musikk og scenekunst.

Foreningen representerer en omfattende infrastruktur av forskjelligartede virksomheter og hadde i 2018 45 medlemsorganisasjoner. Medlemmene består av offentlig støttede produsende og programmerende teatre, scener, orkestre, musikkensembler og kor, samt virksomheter med annen særlig tilknytning til bransjen.

NTO har som mål at profesjonell kunst skal være tilgjengelig for flest mulig og arbeider aktivt for å opprettholde og styrke medlemmenes politiske og økonomiske rammevilkår og kunstneriske handlingsrom. Foreningen driver utstrakt interessepolitisk arbeid, nettverksarbeid, utrednings- og statistikkarbeid og annen kunnskapsutvikling og analyse.

Foreningen er også sekretariat for ulike fora og bransjeinitiativ og har

som mål å bidra til at medlemmene styrker sin kompetanse som formidlere av musikk og scenekunst og utvikler seg som profesjonelle arbeidsgivere.

INTERESSEPOLITIKK

NTO arbeider for at medlemmene skal ha best mulige rammevilkår til å produsere og formidle musikk og scenekunst av høyest mulig kvalitet til flest mulig, samt at de skal kunne utvikle seg i henhold til egne visjoner og mål og beholde sin kunstneriske og organisatoriske egenart.

En sentral oppgave for NTO er i så måte å søke innflytelse som en toneangivende og troverdig part i kulturpolitiske spørsmål som angår profesjonell musikk og scenekunst. I foreningens interessepolitiske arbeid og rådgiverfunksjon overfor Kulturdepartementet legger vi betydelig vekt på størst mulig grad av faglig etterrettelighet. Vi bruker mye tid på å fremskaffe tall og andre fakta som vi mener det er viktig for myndighetene å kjenne til når politikken

utformes. Arbeidet omfatter blant annet innspill og høringsuttalelser til statsbudsjettet, utredninger og stortingsmeldinger, samt annet påvirkningsarbeid.

Foreningen leverte i 2018 følgende innspill, uttalelser og kommentarer:

Regionreform

NTO leverte i begynnelsen av januar et innspill til regjeringens ekspertutvalg for oppgaver til de nye fylkeskommunene. Vi understreket i innspillet at vurderingen av oppgavedeling på kulturområdet må gjøres i lys av overordnede kulturpolitiske mål og under forutsetning av at en nasjonal kulturpolitikk skal opprettholdes. Å sikre en nasjonal infrastruktur på kulturområdet fordrer etter NTOs syn et nasjonalt grep og bør derfor være statens ansvar. I tråd med dette viste vi til at direkte statlig tilskudd i dag er det viktigste virkemiddelet for å ivareta en helhetlig nasjonal kulturpolitikk som bidrar til et landsdekkende og likeverdig profesjonelt kulturtilbud av høyest mulig kvalitet.

Den politiske makten på musikk- og scenekunstområdet allerede er delt mellom tre forvaltningsnivåer.

Vi pekte også på at det finnes et betydelig potensial for å styrke samhandlingen mellom forvaltningsnivåene, uten å overføre finansieringsansvaret til fylkeskommunene.

Ekspertutvalget overleverte 1. februar sin rapport *Regionreformen. Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene* til kommunal- og moderniseringsministeren. I april sendte vi vårt høringssvar, hvor vi blant annet understreket at den politiske makten på musikk- og scenekunstområdet allerede er delt mellom tre forvaltningsnivåer, og at musikk- og scenekunstinstitusjonene ikke må reduseres til midler for å utvikle de nye fylkeskommunene.

Vi presiserte at dette er meningsdannende, profesjonelle kunstinstusjoner som i et ytringsperspektiv har en samfunnsverdi og en nasjonal betydning langt utover individuelle besøk. Spørsmålet om hva som skal være statens ansvar i forhold til fylkeskommunen og kommunen kan således ikke reduseres til et spørsmål om virksomhetenes publikumsmessige

Morten Gjelten, direktør i NTO | Foto: Brian Olguin

nedslagsfelt. Vi stilte oss samtidig undrende til hvordan det skal være mulig å opprettholde et samlet, kompetent blikk på en landsdekkende infrastruktur uten den innsikten som den statlige styringsdialogen med institusjonene i dag gir.

Kulturmelding

Kulturdepartementet arrangerte i februar et nasjonalt innspillsmøte om ny kulturmelding, hvor NTO fremmet at et hovedspørsmål for kulturmeldingen må være hvordan bygge

Trine Skei Grande på NTOs årsmøteseminar | Foto: SkjalgVold

ordninger som sikrer sterke, selvstendige institusjoner som er best mulig rustet til å tåle skiftende politiske klima. Vi påpekte samtidig at det nasjonalt viktige ligger flere steder enn i Oslo, og at staten derfor fortsatt må investere direkte i de institusjonene som oppfattes som en betydelig del av en nasjonal infrastruktur.

I februar leverte vi vårt første, overordnede, skriftlige innspill til kulturmeldingen, hvor vi viste til at en viktig begrunnelse for kulturpolitikken er statens overordnede ansvar for oppbygging av et offentlig ytringsrom. Vi ba om at meldingen løfter frem kulturens gjennomgripende betydning i samfunnet og tar utgangspunkt i det som er kulturdepartementets kjerneansvar – nemlig å sikre forutsigbare rammer for den grunnleggende, langsiktige kunstneriske utviklingen og nyskapingen.

I juni sendte foreningen et supplerende innspill til kulturmeldingen. Dette innspillet var også formulert som et innspill til utarbeidelse av statsbudsjettet for 2019. Vi understreket blant annet at kvalitet og ytringsmangfold må tydeliggjøres som overordnede kulturpolitiske mål, og at kulturpolitikken må knyttes tydelig til Grunnlovens §100 og statens forpliktelse til å sikre et offentlig ytringsrom.

NTO har lenge etterlyst en mer offensiv og koordinert innsats fra myndighetenes side for å fremme internasjonalt samarbeid på musikk- og scenekunstmrådet, og sendte derfor også et innspill om internasjonalisering til Utenriksdepartementet i forbindelse med utarbeidelse av Kulturmeldingen.

Kvalitet og ytringsmangfold må tydeliggjøres som overordnede kulturpolitiske mål.

Høringssvar til EUs energieffektivitetsdirektiv

Sammen med en rekke bransjeaktører på musikk- og scenekunstmrådet signerte NTO i mai et felles høringssvar til EUs nye energieffektivitets-direktiv. EU-kommisjonens forslag innebærer en innstramning av kravet til energieffektivitet, noe NTO og de andre organisasjonene mener kan få alvorlige økonomiske, tekniske og kunstneriske konsekvenser for live-bransjen, siden store deler av lysutstyret må byttes ut. Vi ba derfor i uttalelsen om unntak for profesjonelt lys til kultur- og underholdningsformål.

Innspill til regjering og statsbudsjett

NTO leverte 16. oktober sitt høringssvar til regjeringens forslag til kulturbudsjett for 2019 som kom 8. oktober. Vårt hovedbudskap var at det ligger ingen effektiviseringsgevinst i å kutte i rammetilskuddet til musikk- og scenekunstinstitusjonene for å prioritere særskilte tiltak. Når musikerstillinger holdes vakante, produksjonsnivået senkes, teatre endrer repertoarpolitikken og tilbudet i distriktene reduseres, får samfunnet snarere mindre igjen for de offentlige investeringene i kultursektoren.

NTO anmodet derfor om reell lønns- og priskompensasjon slik at det blir mulig for frilansere så vel som fast ansatte

kunstnere å holde tritt med lønnsutviklingen i samfunnet, uten at dette går utover institusjonenes kunstneriske aktivitet og tilbudet til publikum.

Ut fra målet om en bedre koordinert politikk mellom Kulturdepartementet og andre departement, sendte NTO også høringsuttalelser til andre stortingskomiteer, slik som utdannings- og forskningskomiteen, finanskomiteen og utenriks- og forsvarskomiteen.

Høringsuttalelsen kan leses i sin helhet fra side 29.

Uttalelse om finansiering av Ibsensenteret

NTO og Norsk teaterlederforum (NTLF) sendte i september sammen en uttalelse til Det humanistiske fakultetet ved Universitetet i Oslo vedrørende et forslag om å restrukturere finansieringen av Senter for Ibsen-studier, som er organisert som en selvstendig enhet under Institutt for lingvistiske og nordiske studier.

Etter at fakultetsledelsen foreslo å redusere de øremerkede midlene til senteret med 70 til 75 pst. oppfordret

de to foreningene til en finansieringsmodell for senteret som sikrer videreutvikling av virksomheten. NTO og NTLF påpekte at det er essensielt at det fins vitale akademiske miljø, både for den faglige utviklingen i teaterkunsten og for fortolkningskompetansen og kunstforståelsen i samfunnet.

Innspill til Kulmedia

NTO sendte i november et innspill til ny programplan for KULMEDIA, et forskningsprogram under Forskningsrådet som finansierer forskning om

«Hedda Gabler», Nationaltheatret | Foto: Erika Hebbert

«Skipet Vol. 5 Short cuts», De Utvalgte

kultur- og mediefeltene. Vi oppfordret i innspillet blant annet til at programmets perspektiv utvides til å omfatte *samspeilet* mellom alle de institusjonene som inngår i infrastrukturen for fri ytring – det vil si kunsten, kulturen, mediene og utdannings- og forskningsinstitusjonene.

Vi mener det er viktig å få belyst hvordan endringer både på mediefeltet og innenfor skoleverk, høyere utdanning og forskning påvirker kunnskaps- og refleksjonsrommet og den offentlige samtalen om kunsten – og derigjennom vilkårene for kunstens samfunnsrolle.

Videre oppfordret vi til en diskusjon om hvorvidt det faktisk er digitaliseringen som representerer de mest omfattende endringene på for eksempel scenekunstmrådet.

Uttalelse om EU-revisjon av økodesign og scenelys

Foreningen sendte i november også en uttalelse til Olje- og energidepartementet vedrørende revisjon av EU-regelverket

innenfor økodesign og scenelys. NTO støtter så vel EUs overordnede klimamål, som konkrete mål knyttet til energisparing og er tilhenger av gode initiativer for å begrense belastningen på miljøet. Like fullt pekte vi på at de foreslåtte endringene vil få alvorlige økonomiske, tekniske og kunstneriske konsekvenser for musikk- og scenekunstbransjen. Vi ba derfor om at departementet i den videre diskusjonen om endringer i EU-regelverket tar med seg løsningsforslagene fra den europeiske musikk- og scenekunstorganisasjonen Pearle*, som håndterer denne saken på EU-nivå.

KUNNSKAPSPRODUKSJON OG UNDERSØKELSER

En sentral del av NTOs arbeid er kunnskapsproduksjon- og formidling. Dette gjøres blant annet gjennom å innhente relevante data og annen kunnskap om medlemmene og tilhørende bransje, og å sammenstille og presentere dette slik at flere kan få bedre innsikt i viktige bransjespørsmål. Foreningen bestiller også ved behov ulike undersøkelser og kartlegginger og samarbeider med andre organisasjoner innenfor kulturfeltet.

Hensikten er å fremskaffe relevant kunnskap om utviklingstendenser i musikk- og scenekunstbransjen og å bidra til å utvikle det generelle kunnskapsgrunnlaget for politikkutforming, den offentlige debatten og kulturforskningen.

I 2018 produserte, initierte eller bidro NTO til blant annet følgende tallmateriale og kartlegginger:

Tallene viser med all tydelighet sammenhengen mellom institusjonsøkonomi og kunstnerøkonomi.

Besøks- og aktivitetsstatistikk

2018 var det siste året foreningen leverte besøks- og aktivitets tall via Scenestatistikk.no. På oppdrag fra Kulturdepartementet har NTO gjennom mange år innhentet og kvalitetssikret publikums- og aktivitets tall fra medlemmene på kapittel 323 Musikk og scenekunst, post 01/ 70/71 og ført statistikk. NTO samlet samtidig for egen del også inn de samme dataene for de øvrige medlemmene som foreningen ikke var direkte pålagt av departementet å rapportere inn.

Fra og med rapporteringsåret 2018 leverer musikk- og scenekunstinstitusjonene disse tallene sammen med den årlige budsjettøkningen via søknadssystemet som Norsk kulturråd forvalter for Kulturdepartementet.

Institusjonenes kostnader til lønn, honorar og vederlag

I forbindelse med NTOs innspill til kulturmeldingen innhentet NTO i 2018 oppdatert tallmateriale for NTO-medlemmenes kostnader til lønn, honorar og vederlag fordelt på funksjon. Tallene ble hentet inn via NTOs statistikkdatabase Scenestatistikk.no og talte virksomhetens kostnader til lønn, honorar og vederlag fordelt på de fire kategoriene *kunstnerisk produksjon* – herunder funksjonene *kunstnere*, *plan/produksjon* og *teknisk – kommunikasjon, administrasjon og drift*.

De aggregerte tallene viser med all tydelighet sammenhengen mellom institusjonsøkonomi og kunstnerøkonomi, herunder frilansernes arbeids- og inntekstvilkår, samt hvor stor andel av institusjonenes lønns-kostnader som er direkte knyttet til kunstnerisk produksjon – lønn, honorar eller vederlag til kunstnere inkludert.

Kartlegging av samarbeid, ressurs- og kompetansedeling

Det norske musikk- og scenekunstdanslandskapet er preget av et stort mangfold av samarbeidsformer, komplekse ressurs- og pengestrømmer, og betydelig kompetanseutveksling. Dette er kunnskap som ikke så lett lar seg tallfeste, skjematiskere eller systematisere, og NTO tok derfor i 2017 initiativ til å undersøke disse sammenhengene nærmere gjennom to kvalitative kartlegginger eller eksempelstudier.

Hensikten var å beskrive ulike former for samarbeid og ressursdeling, og å kartlegge institusjonenes kunstfaglige samarbeidspartnere. I tillegg var det et mål å bidra til innsikt i sammenhengene mellom institusjonsøkonomien og de frittstående kunstnerne/ kompanienes vilkår for produksjon og formidling.

I april 2018 ble de to studiene publisert samlet i én rapport som en del av grunnlagsmaterialet for NTOs innspill til kulturmeldingen.

Kartleggingene ble utført av gtl Management i samarbeid med Proba samfunnsanalyse. Den første studien tar for seg institusjonene som produserende og formidlende og beskriver institusjonenes betydning for de frittstående kompaniene/ ensembles vilkår for produksjon og formidling, og det gjensidige utbyttet partene har av å samarbeide.

Teatersjef Kristian Seltun om utviklingen i norsk teater på NTOs årsmøteseminar | Foto: Skjalg Vold

Den andre beskriver institusjonenes rolle som faglige kompetansemiljøer for andre virksomheter og betydningen institusjonene har for det stedlige kulturlivet utover egen virksomhet.

Kartlegging av institusjonenes internasjonale virksomhet og ambisjoner

For å styrke kunnskapsgrunnlaget for den fremtidige politikktutforming når det gjelder internasjonalisering på musikk- og scenekunstmrådet fikk NTO i 2018 utarbeidet en kartlegging av institusjonenes internasjonale virksomhet, ambisjoner og behov for virkemidler som kan styrke det internasjonale samarbeidet.

Også denne utredningen ble utført av gtl Management as og var i hovedsak basert på en spørreundersøkelse blant medlemmene. Den viser at dette er en internasjonalt orientert bransje, og at internasjonal kontakt og aktivitet gir konkrete resultater i form av kunstnerisk utvikling og bredde i publikumstilbudet. Den viser også at institusjonenes internasjonale virksomhet bidrar til profilering av norske kunstnere og at det ligger et uutnyttet potensial når det gjelder institusjonenes betydning i Norgesprofilering.

Samtidig kommer det tydelig frem at konkrete ambisjoner, strategier og arbeidsmåter er likeså forskjelligartede som institusjonenes organisatoriske og kunstneriske innretning ellers.

Privat finansiering

NTO ser på privat kulturfinansiering som et viktig supplement til offentlige investeringer og ønsker å bidra til best mulig kunnskapsgrunnlag for den videre politikktutforming på dette området. Foreningen har derfor siden 2005 utarbeidet årlige oversikter over medlemmenes sponsor- og gaveinntekter.

Verdier av barteravtaler og andre samarbeidsavtaler som ikke fremkommer som sponsor- og gaveinntekter i regnskapene inngår ikke i tallene. Kostnadene ved å skaffe gave-/sponsorinntekter og opprettholde sponsoravtalene gjennom gjenytelser er ikke trukket fra i undersøkelsene. I mange tilfeller legges det ned en betydelig ressursinnsats slik at differansen mellom brutto og netto sponsor-/gaveinntekter kan være betydelig.

De lange linjene viser at det i perioden 2005-2008 var en økning i totale sponsorinntekter/gaver, mens det etter finanskrisen i 2008 har vært en markant nedgang. Undersøkelsen viser at sponsormarkedet er lite og vanskelig tilgjengelig for størsteparten av NTOs medlemmer, med noen viktige unntak og variasjoner som i stor grad er knyttet til geografi, størrelse og type virksomhet. Siden 2008 ser vi tendenser til stadig mer begrensede muligheter for virksomhetene til å skaffe seg sponsorinntekter og gaver, og finanskrisen har tydeliggjort hvor konjunkturavhengig sponsormarkedet er.

Tallene samles inn etter at alle virksomhetens regnskap er revidert, og oversikten for 2018 presenteres i årsrapporten til neste år, samt på NTOs nettsider.

Kartlegging av seksuell trakassering

Forskningsinstituttet Fafo gjennomførte i 2018 en undersøkelse om seksuell trakassering i jobbsammenheng på oppdrag fra NTO og en rekke organisasjoner innenfor musikk-, scene-, TV-, film- og spillbransjen. Undersøkelsen hadde form av en nettbasert spørreundersøkelse blant utøvende og skapende kunstnere, produsenter, teknikere og administrativt ansatte innen produksjon, og/eller som arbeider i en institusjon innen film, TV, scene, musikk og spill.

Hensikten med undersøkelsen var å få kunnskap om i hvilken grad ansatte, frilansere og selvstendig næringsdrivende innen film, TV-, scene-, musikk- og spillbransjen utsettes for seksuell trakassering i jobbsammenheng, hva konsekvensene av å bli utsatt for slik trakassering er for den enkelte og hvordan tilfeller av seksuell trakassering blir fulgt opp og håndtert.

Rapporten ga et solid og faglig forankret kunnskapsgrunnlag om omfanget av og erfaringene med seksuell trakassering i våre bransjer og bekrefter bildet man fikk gjennom de personlige #metoo-historiene som kom frem i media i 2017. Svarprosenten i undersøkelsen var høy, og tallene viste at det er all grunn til å fortsette å holde

trykket oppe når det gjelder systematisk forebygging og oppfølging av saker knyttet til uønsket seksuell oppmerksomhet på arbeidsplassen.

HEDDAPRISEN

NTO er ansvarlig arrangør for Heddaprisen, som siden den ble delt ut for første gang i 1998 har etablert seg som en av Norges mest prestisjefulle og høythengende teaterpriser. Heddaprisen har som formål å hedre fremragende prestasjoner i norsk scenekunst og stimulere til økt kvalitet. Prisen er finansiert ved bevilgninger fra NTO og Norsk teaterlederforum (NTLF) og ved at samtlige av NTOs medlemsteatre betaler en kontingent basert på sitt årlige offentlige tilskudd.

Oppmerksomheten rundt prisen har økt de siste årene, og bidrar til verdifull synliggjøring av norsk teater. I tillegg har prisutdelingen blitt et viktig og samlende høydepunkt for bransjen og markerer avslutningen på teatersesongen.

Prisutdelingen 2018

Heddaprisen ble i 2018 delt ut for 21. gang. Utdelingen fant sted på Oslo Nye Teaters hovedscene søndag 17. juni. Prisutdelingen ble ledet av skuespillerne Ine Wilmann og Ingvild Holthe Bygdnes med regi av Thea Bay og ble svært godt mottatt av de 622 publikummerne som var tilstede. Etter utdelingen var alle de tilstedeværende invitert til fest i teatrets lokaler.

Nominasjonene ble offentliggjort 5. juni på en pressekonferanse på Oslo Nye Teater. Begge arrangementet fikk mye og god oppmerksomhet og omtale, både fra bransjen og mediene. Prisutdelingen og pressekonferansen ble strømmet live.

Heddakomiteén kåret Norsk Shakespearetidsskrifts redaktør Therese Bjørneboe til vinner av komiteens ærespris.

Prisutdelingen på Oslo Nye Teater samlet store deler av teater-Norge til fest og markerte avslutningen på scenekunstfestivalen Heddadagene som gikk av stabelen for andre år på rad.

Heddajuryen

Arbeidet med nominering og juryering er lagt til en fagjury oppnevnt av Heddakomiteen. Juryen nominerer et fast antall kandidater, og vinnerens navn blir offentliggjort under prisutdelingen. Juryen så samlet sett rundt 200 norske teaterproduksjoner fra 1. mai 2017 til 31. mai 2018. Juryen nominerte med dette i 11 priskategorier og kåret vinnere i 12 kategorier.

Heddajuryen 2017–2018:

- Lillian Bikset
- Torill Braaten
- Borghild Maaland Ebersson
- Jan H. Landro
- Martin Nordvik
- Liv Riiser
- Ilene Sørbøe

Heddakomiteen

Heddakomiteen har ansvar for å oppnevne jury, utarbeide juryens retningslinjer, vurdere tildelingskriterier, justere

Herman Sabado og Ragne Grande med hver sin Heddastatuett
Foto: Skjalg Vold

Fra avslutningsnummeret på Heddaprisutdelingen | Foto: Skjalg Vold

priskategorier, samt kåre vinner av Heddakomiteens ærespris. I sammen-setningen av juryen legger komiteen vekt på bredde i teatersyn, kompetanse, alder, bakgrunn og geografisk spredning.

Komiteen består av 7 medlemmer, hvorav 2 oppnevnes av NTOs styre, 2 oppnevnes av NTLF og 3 velges utenfor NTOs og NTLFs medlemsmasse og oppnevnes av NTOs styre.

Heddakomiteen kåret i 2018 Therese Bjørneboe til vinner av Heddakomiteens ærespris.

Heddakomiteen 2017–2018:

- Kristian Seltun (leder)
- Knut Alfsen
- Lena Lindgren
- Per Anianssen
- Arne Nøst
- Astrid Sletbakk
- Erik Ulfsby

HEDDADAGENE

Scenekunstfestivalen Heddadagene gikk i 2018 av stabelen for andre år på rad. Festivalen, som er et bredt samarbeid mellom NTOs scenekunstmedlemmer med mål om å vise et tverrsnitt av forestillinger fra hele landet i Oslo i tiden opp mot Heddaprisutdelingen i juni, åpnet fredag 8. juni og avsluttet med prisutdelingen søndag 17. juni.

Heddadagene 2018 samlet 31 scenekunstinstitusjoner, som til sammen viste over 50 forskjellige produksjoner, hvorav 19 fra teatre utenfor Oslo. Festivalen nådde et billettsalg på nærmere 24 000. Hver av de deltagende institusjonene var invitert til å komme med én forestilling. Samtidig presenterte teatrene i Oslo et bredt utvalg av egne forestillinger og andre arrangement.

I tillegg kunne festivalen i sitt andre år skilte med et bredt faglig program og tilby over 25 ulike publikumsarrangement utover det kunstneriske programmet.

Heddadagene er både utledet av og leder opp mot Heddaprisutdelingen. Der de Heddanominerte velges ut av en samlet, uavhengig fagjury, presenterer festivalen et bredt utvalg forestillinger som de ulike institusjonene og kunstneriske lederne selv har plukket ut som sine foretrukne bidrag. Forestillingsprogrammet og Heddanominasjonene er slik sett tenkt å kunne gi et bilde av bredden og mangfoldet som finnes i norsk teater i dag.

Initiativet til Heddadagene springer ut fra Heddakomiteen, som fra sesongen 2018/2019 har det overordnede, faglige ansvaret for Heddadagene som helhet. Heddadagene er finansiert ved at alle teatrene betaler en kontingent. NTO er formell eier og har prosjektansvar for Heddadagene.

SEKRETARIATSFUNKSJONER, MØTEPLASSER OG KOMPETANSEBYGGING

En sentral del av foreningens arbeid er å engasjere flest mulig av medlemmene i viktige bransjespørsmål og tilby faglige og kollegiale møteplasser hvor nøkkelpersoner i organisasjonen kan møte andre i tilsvarende stillinger og diskutere relevante temaer og problemstillinger.

NTO legger således betydelig ressurser i å legge til rette for erfaringsutveksling og kompetanseheving gjennom ulike nettverk, diskusjonsfora, seminarer eller ordninger.

Mingling og foredrag ved Anne Enger på NTOs årsmøteseminar | Foto: Skjalg Vold

NTO har i løpet av 2018 stått som arrangør av flere større og mindre seminarer og fagdager. Disse møteplassene fungerer også som innspillarenaer for NTOs øvrige arbeid og bidrar til at de ulike delene av medlemsmassen blir hørt.

KURSDAGEN

NTO startet det nye året med å invitere til et heldagsseminar med tittelen KURSDagen – kunsten å ressurstyre. Målgruppen var administrative og kunstneriske ledere ved NTOs medlemsvirksomheter.

Hovedtema for dagen var «#metoo, juss, lederansvar, bedriftskultur og gråsoner». Camilla Selman og Trygve G. Harlem Losnedahl fra Advokatfirmaet Hjort var invitert til å innlede før det ble åpnet for spørsmål fra salen.

Under overskriften «De teller oss» – hvor går institusjonsevalueringene?» var deretter Aleksander Bråthen og Svend Butenschøn Boye fra Oslo Economics, Audun Hasti og Hild Borchgrevink fra fagfellepanelet og Per Ståle Knardal fra NTNU, Handelshøyskolen invitert til å diskutere innretning og metode for de periodiske institusjonsevalueringene.

NTOs årsmøte

NTOs årsmøte og årsmøteseminar 2018 fant sted på Den Norske Opera & Ballett i Oslo torsdag 14. juni. Statsråden for kultur Trine Skei Grande innledet på seminaret, før foreningens styreleder Åse Ryvarden holdt sin årsmøtetale for forsamlingen av teater- og orkesterledere, styreledere, representanter for fagforbundene og andre samarbeidspartnere.

Under overskriften «#hvanå» var det deretter klart for en samtale om #metoo og betydningen for kunst, repertoar, produksjonsmåter, utdanning og ledelse mellom Ingrid Lorentzen, ballettsjef Den Norske Opera & Ballett; Jon Refsdal Moe, dekan teaterhøgskolen KhiO; Hanne Tømmta, teatersjef Nationalteatret og Maren Ørstavik, redaktør Periskop og musikk- og dansekritiker Aftenposten. Samtalen ble ledet av NTOs direktør Morten Gjelten.

NTO legger betydelige ressurser i å legge til rette for erfaringsutveksling og kompetanseheving gjennom ulike nettverk, diskusjonsfora, seminarer.

I det neste foredraget «Nytt terreng – gamle kart» tok Kristian Seltun, teatersjef ved Trøndelag Teater, for seg utviklingen i norsk scenekunst gjennom de siste 20 årene.

Anne Enger, tidligere kulturminister og partileder i Senterpartiet, avsluttet seminaret med sitt foredrag «Hva står på spill? Om demokrati, ytringskultur og kunst».

Kommunikasjonsseminar

NTO inviterte kommunikasjonsmedarbeiderne ved medlemsinstitusjonene til nettverkseminar 15. og 16. mars. Målet med seminaret var å løfte frem ulike tilnæringsmåter til felles utfordringer, stimulere til erfaringsutveksling og kunnskapsdeling, og etablere en møteplass hvor informasjons- og markedsmedarbeidere kan knytte kontakter og diskutere faglige utfordringer i et frolig forum.

Seminaret åpnet med en sesjon om kunsten og den offentlige samtalen under tittelen «Ytringens uttrykk og avtrykk». Andreas Wiese, daglig leder ved Litteraturhuset i Oslo, innledet først om «Om ytringskunst, media og den offentlige samtalen». Deretter fulgte case-presentasjoner om henholdsvis «Teatret som møteplass og stemme i det offentlige ordskiftet» ved Ida Margrethe Halvorsen, kommunikasjonsjef ved Nationaltheatret og «Markedsføringsstuntet *War Requiem* og Operaens 10-års jubileum 2018» ved Kenneth Fredstie, markeds- og kommunikasjonsdirektør ved Den Norske Opera & Ballett.

På seminarets andre dag var ett hovedtema hvordan sørge for at dialogen og samarbeidet mellom kommunikasjonsavdelingen og det kunstneriske teamet fungerer optimalt. Denne sesjonen besto av case-presentasjoner av Mette Hægeland Blom og Ingvild Hellum, henholdsvis informasjonssjef og produksjonssjef ved Riksteatret, samt av Janneke Aulie, salgs- og markedsjef ved Kilden Teater og Konserthus.

Andre temaer på seminaret var dialogen med skolen og muligheten for å samarbeide om formidling. Silje Gripsrud, kommunikasjonsjef Den Nationale Scene og Monica Boracco, styreleder Applaus og forbundsleder Dramatikerforbundet, holdt hver sin innledning.

Norsk teaterlederforum

NTOs rolle som sekretariat for Norsk teaterlederforum (NTLF) utgjør en vesentlig del av administrasjonens arbeid. NTLF er et faglig møtested for teatersjefer og direktører fra scenekunstinstitusjonene som er medlemmer i NTO. I 2018 var kunstneriske ledere og direktører fra i alt 32 virksomheter medlemmer i NTLF. I tillegg til ledere fra NTOs medlemsteatre deltar lederen for NRK Radioteatret.

Foreningen samler teaterlederne til to seminarer i året, og hvert annet år arrangeres en felles studietur til utlandet.

Per Ananiassen, leder i NTLF | Foto: Brian Olguin

Norsk teaterlederforum ledes av et arbeidsutvalg på fem medlemmer.

NTLFs arbeidsutvalg 2018–2019:

- Per Ananiassen, Teaterhuset Avant Garden (leder)
- Marit Holtet, Brageteatret
- Solrun Toft Iversen, Hordaland Teater
- Erik Ulfsby, Det Norske Teatret
- Beate Stang Aas, Hålogaland Teater

NTLF og NTO leverte i september en felles uttalelse til Det humanistiske fakultetet ved Universitetet i Oslo (UiO) vedrørende et forslag om å restrukturere finansieringen av Senter for Ibsen-studier.

De to foreningene oppfordret på det sterkeste til en finansieringsmodell for senteret som sikrer videreutvikling av virksomheten og pekte på at det er essensielt for den faglige utviklingen i teaterkunsten, men også for fortolkningskompetansen og kunstforståelsen i samfunnet, at det finnes vitale akademiske miljøer.

Seminarer

NTLFs vårseminar fant sted 14. og 15. mars i Verdal med Turnéteatret i Trøndelag som vertskap. Regionformen og fremtidig ansvarsdeling mellom forvaltningsnivåene var hovedtema på seminaret. Fylkesdirektør Karen Espelund var invitert til seminaret som ekstern innleder og samtalepartner. Andre temaer på dagsordenen var skuespillerutdanning, bærekraftig praksis i scenekunsten og resirkulert scenografi, #metoo og

Heddadagene. Foreningens årsmøte ble avholdt i forbindelse med seminaret.

Foreningens høstseminar fant sted 16. og 17. oktober i Tromsø med Hålogaland Teater som vertskap. Til seminarets første dag var også lederne ved NTOs musikkvirksomheter invitert. Hovedtemaet var *kunstinstitusjonenes samfunnsansvar*.

Knut Ove Arntzen, professor ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, Universitetet i Bergen, foredro under tittelen «Den arktiske dimensjonen og kunstens rolle – et nomadisk blikk på kunstens autonomi». Anki Gerhardsen, teaterkritiker, journalist og mediekritisk spaltist i Aftenposten, ga deretter et oppspark til paneldebatt under spørsmålet «Hvorfor hører ikke pressen på kunstens ytringer?» Foruten de to innlederne besto panelet av Inger Buresund, teatersjef Hålogaland Teater; Catharina Roos Bilsbak, programsjef Nordnorsk Opera og Symfoniorkester; Wenche Jakobsen, prorektor for utdanning Universitetet i Tromsø og Martin Lægland, politisk redaktør i Tromsø.

Andre saker på dagsordenen under seminaret var utvikling av ny dramatik og samarbeid mellom Dramatikens Hus og teatrene, Heddadagene, samt andre aktuelle saker fra medlemmene.

Årlig audition

Årlig audition for nyutdannede skuespillere med annen bakgrunn enn Kunsthøgskolen i Oslo ble arrangert 19. november på Riksteatret. Arrangementet er et årlig samarbeid mellom Norsk Skuespillersenter, Norsk Skuespillerforbund, Riksteatret og NTO/NTLF. Årlig audition gir både unge og etablerte skuespillere en mulighet til å presentere seg for potensielle arbeidsgivere. Teatersjefer, instruktører, dramaturger, film- og TV-produsenter, castingbyråer og andre som arbeider profesjonelt med skuespillere inviteres.

NTLF-representanter til eksterne komiteer og juryer

Heddakomiteen 2018–2019:

- Per Ananiassen, Teaterhuset Avant Garden
- Solrun Toft Iversen, Hordaland Teater

Ibsenprisen-juryen 2018–2019:

- Erik Schøyen

Norsk orkesterlederforum

Norsk orkesterlederforum har siden opprettelsen i 2010 hatt som formål å være et kontaktforum for diskusjon og erfaringsutveksling mellom orkesterledere som er medlem i NTO. NTOs rolle som sekretariat for forumet utgjør en vesentlig del av foreningens arbeid.

Ved utgangen av 2018 var orkesterledere fra ni virksomheter medlemmer i NOLF, det vil si åtte av NTOs

Rolf Lennart Stensø, leder i NOLF
Foto: Hanne Cathrin Olsen

orkestermedlemmer, samt lederen for Kringkastingsorkestret (KORK):

- Bergen Filharmoniske Orkester
- Det Norske Blåseensemble
- Det Norske Kammerorkester
- Stavanger Symfoniorkester
- Nordnorsk Opera- og Symfoniorkester
- Trondheim Symfoniorkester & Opera
- Operaorkestret, Den Norske Opera & Ballett
- Kristiansand Symfoniorkester, Kilden
- Kringkastingsorkestret (KORK)

NOLF avholdt tre møter, samt årsmøte i 2018. I tillegg inviterte NTO lederne ved alle foreningens musikk- og operavirksomheter til to dagsamlinger i løpet av året, hvorav én ble avholdt i Oslo og én i Tromsø, dels sammen med Norsk teaterlederforum. Rolf Lennart Stensø, orkestersonjef for KORK, ble på NOLFs årsmøte i mai gjenvalgt som leder for NOLF for perioden 2018/2019.

NOLFs leder 2018

Rolf Lennart Stensø, Kringkastingsorkestret

NOLF-representanter til eksterne grupper og komiteer

Styringsgruppen i Norsk Musikkarv:

- Håvard Vegge, Operaorkestret, Den Norske Opera & Ballett

Arbeidsgruppen for Nordisk orkesterkonferanse:

- Rolf Lennart Stensø, Kringkastingsorkestret
- Marianne Dyrnes Vallat, NTO

Videreutvikling av NOLF

Styret i NTO har i sine strategidiskusjoner det siste året blant annet vært opptatt av at NTO skal styrke arbeidet med å utvikle og videreutvikle bransjennettverk for medlemmene. Dette var også blant synspunktene som kom frem i medlemsundersøkelsen som ble gjennomført høsten 2017. På denne bakgrunnen gikk NTO i 2018 nærmere gjennom foreningens ulike nettverk og møteplasser, deriblant Norsk

orkesterlederforum (NOLF), med mål om å gi alle NTOs medlemmer anledning til å ta del i ett av foreningens to faste ledernettverk.

Med utgangspunkt i medlemmenes ønske om jevnlig møtepunkter for å utveksle erfaringer, NOLFs funksjon som innspillarena for NTO, og en ny medlemssituasjon de siste årene, inviterte NTO orkesterlederne til å se på muligheter for å videreutvikle NOLF, slik at NTOs øvrige orkestre, musikkensembler og operaselskap også kan ta del i fellesskapet.

I september etablerte NOLF og NTO en arbeidsgruppe med mandat til å se på utformingen av et musikk- og operanettverk og til å legge frem forslag til reviderte vedtekter og nytt navn for NOLFs årsmøte i begynnelsen av 2019. Gruppen besto av NOLFs leder Rolf Lennart Stensø, direktør for Kammerorkestret Per Erik Kise Larsen og daglig leder for Solistkoret, Ingvild Skaatan.

Scenekortet

Scenekortet administreres av NTO og distribueres til ansatte på scenekunstinstitusjonene som er tilsluttet NTO. Kortet gir rett til rabatterte billetter på alle disse institusjonene, og stimulerer til at de ansatte ved teatrene ser forestillinger ved andre teatre.

I tillegg distribuerer og bekoster en rekke bransjeorganisasjoner og forbund kortet til sine medlemmer.

BRANSJESAMARBEID

Skuespiller- og danseralliansen

Skuespiller- og danseralliansen er et bransjeinitiativ på scenekunstmrådet og eies av Norske Dansekunstnere, Norsk Skuespillerforbund og Norsk teater- og orkesterforening. Driften er finansiert med tilskudd fra Kulturdepartementet. Alliansens hovedoppgave er å være arbeidsgiver for skuespillere og dansere mellom deres ansettelser og oppdrag hos andre arbeids- og oppdragsgivere, og slik sikre frilansskuespillere- og dansere rettigheter og inntekter mellom eksterne tilsetningsforhold og oppdrag.

Alliansen skal legge til rette for ekstern sysselsetting og arbeide for kompetanseoppbygging og kunnskap om scenekunstens vilkår.

Ved utgangen av 2018 hadde Skuespiller- og danseralliansen 82 kunstnere ansatt.

Daglig leder er Tone Øvrebø Johannessen.

NTOs oppnevnte styremedlem for 2018/2019 er Gunnar Thon Lossius med Ingvild Hellum som varamedlem.

NORDISKE OG INTERNASJONALE NETTVERK

NTO er medlem av og deltaker i utvalgte nordiske og internasjonale nettverk som blant annet bidrar til å gi foreningen et innblikk i den kulturpolitiske situasjonen i våre nordiske og europeiske naboland, og som gjennom sine konferanser bidrar til viktig kompetanseheving og kunnskapsdeling i feltet.

Nordisk orkesterkonferanse

Den 41. nordiske orkesterkonferansen fant sted 23. – 25. oktober i Stockholm.

«Sykle i snøstorm», Hålogaland Teater | Foto: Gisle Bjørneby

På programmet sto blant annet temaer som «Pirates for Classical Music – How to enable innovation in classical music», «Managing crises – What was done during and after the terror attack in Stockholm in 2017» og «How the development of technology change our way of listening to classical music».

De norske representantene til planleggingskomiteen for Nordisk orkesterkonferanse var orkestersonstjef Rolf Lennart Stensø i Kringkastingsorkestret og spesialrådgiver Marianne Dyrnes Vallat i NTO.

Nordisk teaterlederråd

Nordisk teaterlederråds hovedoppgave er å være et nettverk og et møtested hvor det utveksles informasjon om kunstneriske, politiske og økonomiske sider ved det nordiske scenekunstheltets utvikling.

Nordisk teaterlederråds styre består av to medlemmer fra hvert land og utpekes av hvert lands organisasjoner. Hvert land forventes å la seg representere ved en teatersjef/kunstnerisk leder og en direktør (eller annen medarbeider) fra det respektive lands bransjeorganisasjon. Rådet har sitt sete der sekretariatet ligger, og hvert nordisk land har sekretariatet for en periode på to år etter rullerende ordning. Landet som har sekretariatet utpeker styreleder og sekretær, og sekretariatslandet tar seg av rådets løpende virksomhet. Styret samles i utgangspunktet på forskjellige teatre i Norden to til tre ganger i året.

De norske representantene i styret var i 2018–2019 teatersjef Erik Ulfsby ved Det Norske Teatret og direktør Morten Gjeltel i NTO.

Pearle*

NTO er medlem av den europeiske organisasjonen Pearle* – Performing Arts Employers Associations League Europe, som samler arbeidsgivere og produsenter på musikk- og scenekunstheltet.

Pearle* har hovedsete i Brussel og er anerkjent som formell arbeidsgiverpart i EU-systemet. Organisasjonen overvåker og gir uttalelser på alle politikkområder som direkte eller indirekte berører vilkårene for institusjoner innenfor musikk og scenekunst i Europa.

Organisasjonen har som regel to store konferanser i året, hvor representanter fra de 40 medlemsorganisasjonene deltar. I 2018 ble disse holdt i Tallin og Antwerpen.

Medlemmene av Pearle* Executive Committee (2017–2019):

- Chairman: Géza Kovács, Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége, Ungarn
- Secretary: Liesbeth Dejonghe, Overleg Kunstenorganisaties, Belgia
- Treasurer: Tommi Saarikivi, Suomen Teatterit ry / Finlands Teatrar rf, Finland
- Marc Grandmontagne, Deutscher Bühnenverein – Bundesverband der Theater und Orchester, Tyskland
- Julian Bird, Society of London Theatre & UK theatre, UK

- Vakant, Fédération des employeurs du spectacle vivant public et privé, Frankrike
- Tania Swayne, Federación Estatal de Asociaciones de Empresas Productoras de Teatro y Danza, Spania

DET OFFENTLIGE ORDSSKIFTET

Norsk teater- og orkesterforening søker å delta i samfunnsdebatten og å fremheve bransjens betydning gjennom sin tilstedeværelse i det offentlige ordskiftet, i ulike bransjefora og gjennom sine innspill til stat, fylke og kommune. Større arrangement som Heddaprisen og Heddadagene bidrar også til å synliggjøre medlemmenes virksomhet for et bredere publikum.

NTO er opptatt av yringsmangfold og søker i tillegg å utvikle den mer dyptgående kulturjournalistikken og kunstkritikken gjennom sitt engasjement i og støtte til ulike tidsskrifter og til Kritikerlaget.

Egne informasjonskanaler

NTOs hjemmeside er en kanal for foreningens egne nyhets- og bakgrunnssaker. Her publiseres en rekke uttalelser og ytringer gjennom hele året, både kortere kommentarer til aktuelle kulturpolitiske saker og lengre innspill og høringsuttalelser til ulike offentlige instanser. I tillegg kan man finne ulike rapporter og utredninger, publikums- og sponsortall, informasjon om ulike prosjekter, kommende seminarer og mye annet.

NTO søker å utvikle den mer dyptgående kulturjournalistikken og kunstkritikken gjennom sitt engasjement i og støtte til ulike tidsskrifter.

Medlemsportalen gir blant annet tilgang til premiere- og verkbeslaget som genererer data til premierelisten på Scenekunst.no og rapporteringstilgang til Scenestatistikk.no.

Heddaprisen og Heddadagene har i tillegg egne nettsider, og foreningen er tilstede i ulike sosiale medier.

Mediedebatt

NTO ble omtalt i eller uttalte seg i 870 registrerte Retriever-artikler i 2018. Av disse var 736 artikler knyttet til Heddaprisen og/eller Heddadagene.

Regionreformen og ekspertutvalgets rapport preget store deler av det kulturpolitiske ordskiftet i 2018, og da det regjeringsnedsatte utvalget i begynnelsen av året la frem sin rapport om nye oppgaver til fylkeskommunene, skrev NTO en kronikk i Dagsavisen som pekte på det problematiske ved at forslagene syntes fremmet utelukkende på regionreformens premisser, helt uten blick for kulturpolitiske mål og konsekvenser.

Kulturmelding, konsekvenser av avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen og Heddaprisens kategorier og innretning var andre emner foreningen skrev eller på andre måter uttalte seg om i media i løpet av 2018.

Mot slutten av året oppfordret NTO kulturministeren og statsministeren til å komme på banen med noen prinsipielle betraktninger rundt yringsfrihet og politisk troverdighet, etter at Fremskrittspartiet hadde foreslått å stanse støtten til Black Box teater på grunn av forestillingen «Ways of Seeing».

Scenekunst.no

Norsk teater- og orkesterforening er deleier av nettavisen Scenekunst.no, et redaksjonelt uavhengig nettsted som drives etter redaktørplakaten.

En viktig rolle for Scenekunst.no er å initiere, fange opp og bringe videre diskusjoner og nyheter i musikk- og scenekunstheltet og bidra til å knytte sammen en faglig offentlighet på feltet. Tidsskriftet publiserer daglig redaksjonelt stoff, kritisk refleksjon og meningsstoff om teater, musikk, dans og tilhørende kulturpolitikk.

Tidsskriftet er organisert som et allmennyttig aksjeselskap med Danse- og teatersentrum, Norsk Skuespillerforbund og Norske Dansekunstnere som eiere og bidragsytere, i tillegg til NTO. Film- og teaterteknisk forening gir også årlig støtte. Julie Rongved Amundsen var redaktør Scenekunst.no i 2018.

Styret for Scenekunst.no AS 2018–2019:

- Andreas Wiese (styreleder), daglig leder Litteraturhuset
- Carl Morten Amundsen, sjefdramaturg Det Norske Teatret
- Erik Årsland, kommunikasjonssjef Dansens Hus
- Ingrid Handeland, direktør Norsk Publikumsutvikling
- Kristine Karåla Øren, danser og koreograf, styremedlem Norske Dansekunstnere

Numeriske varamedlemmer:

- Ane Smørås, koreograf og danser, styremedlem Norske Dansekunstnere
- Espen Klouman Høiner, skuespiller

Kritikerstipender

NTO inngikk i 2018 en åravtale med Norsk Shakespeare-tidsskrift om tildeling av reisestipender for tidsskriftets anmeldere. Formålet med stipendene var å bidra til å styrke det offentlige ordskiftet rundt scenekunst.

Stipendene bidro til å dekke reisekostnader i forbindelse med tidsskriftets anmeldelser av produksjoner ved de norske scenekunstinstitusjonene utenfor Oslo og resulterte i ti anmeldelser.

Årets kritikk – teater, musikk, dans

Norsk kritikerlag, Festspillene i Bergen og NTO samarbeider om prisen Årets kritikk. Årets kritikk er en markering av årets beste kritiske tekst eller radiomanus om utøvende kunstuttrykk og ble delt ut for første gang i 2014. Formålet for kåringen er blant annet å inspirere til og løfte frem kritikk av høy kvalitet, og på denne måten også fremheve kunstuttrykk av høy kvalitet.

Prisen ble i 2018 delt ut 28. mai til Goro Tronsmo for hennes tekst «En skuespillers boltreplass», publisert i Norsk Shakespeare-tidsskrift, under debattmøtet Festspillene og Kritikerlaget i samarbeid arrangerte om formidling av klassisk musikk.

Juryen som kårer Årets kritikk består av fem medlemmer:

- Et medlem er fjorårets vinner
- Et medlem utnevnes av Festspillene i Bergen
- Et medlem utnevnes av NTO
- Et medlem er sittende leder av Norsk kritikerlag
- Et medlem utnevnes av arbeidsutvalget for seksjon for teater, musikk og dans.

Jon Refsdal Moe var utnevnt som jurymedlem av NTO for sesong 2017/2018.

ARBEIDSLIVSSPØRSMÅL

NTO jobber for å styrke medlemmenes kompetanse i arbeidsgiverspørsmål og forhandler frem avtaler og fellesløsninger for medlemmene når det er hensiktsmessig, blant annet på følgende områder:

- Pensjon
- Overenskomster med ulike kunstnerforbund, opphavsrettsorganisasjoner og andre
- Prosedyrer for håndtering av trakassering på arbeidsplassen og etisk rammeverk
- Felles annonseavtale og tilgang til NTOs mediebyrå
- Personvern – veiledning
- Forsikringsavtaler for ansatte
- Hotellavtaler for ansatte

NTO er tilsluttet den europeiske arbeidsgiverorganisasjonen PEARLE* og samarbeider med Arbeidsgiverforeningen Spekter. For de virksomhetene som er medlem i både NTO og Spekter ligger forhandlingsansvaret for teatrene hos Arbeidsgiverforeningen Spekter. For orkestrene og Den Norske Opera & Ballett forhandles B-delen virksomhetsvist under Spekter.

NTO gjennomfører selv forhandlinger med de forbundene som ikke har hovedavtale med Spekter, det vil si med oversettere, dramatikere og komponister, samt opphavsrettsorganisasjoner som TONO og Norsk forening for komponister og tekstforfattere (NOPA).

NTO utarbeidet i 2018 en etisk standard for forebygging av trakassering ved de norske musikk- og scenekunstinstitusjonene.

#metoo diskuteres på NTO-seminar | Foto: Skjalg Vold

Etisk standard og interne varslingsprosedyrer

NTO utarbeidet i 2018 et eksempel-dokument til bruk for medlemmene når det gjelder interne varslingsrutiner og prosedyrer for håndtering av trakassering og mobbing på arbeidsplassen. Dokumentet baserte seg blant annet på medlemmenes eksisterende retningslinjer og er ment som et utgangspunkt for at den enkelte virksomhet kan utarbeide egne, mer skreddersydde retningslinjer og rutiner.

Foreningen utarbeidet også en etisk standard i form av en plakat med seks punkter for forebygging av trakassering ved de norske musikk- og scenekunstinstitusjonene. Formålet med standarden er at alle som arbeider ved disse virksomhetene, uavhengig av den enkeltes tilknytning til virksomheten, skal være bevisst sitt ansvar for å bidra til et godt arbeidsmiljø preget av likeverd, mangfold, åpenhet og toleranse.

NTOs etiske standard ble distribuert til alle medlemsorganisasjonene og kan lenkes til via NTOs nettsider.

Håndtering av trakassering og uønsket seksuell oppmerksomhet, samt betydningen av #metoo ble også diskutert på flere av foreningens medlemsmøter gjennom året.

Oslo, mai 2019
Morten Gjelten
Direktør

«Ways of Seeing», Pia Maria Roll, Marius von der Fehr, Sara Baban og Hanan Benammar, co-produksjon Black Box teater
Foto: Leif Gabrielsen

HØRINGSUTTALELSE TIL STATSBUDSJETTET 2019

NTOs UTTALELSE OM PROP. 1 S (2018–2019)
TIL STORTINGETS FAMILIE- OG KULTURKOMITÉ

KULTURPOLITIKKENS BEGRUNNELSE OG STATENS ANSVAR

Kulturpolitikken må knyttes tydelig til Grunnlovens §100 og statens forpliktelse til å sikre et offentlig ytringsrom. Kulturpolitikens ambisjoner og prioriteringer må vurderes i tråd med dette. De profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonene må anerkjennes og styrkes som en betydelig del av infrastrukturen for fri ytring, og som uunnværlige demokratiske fellesarenaer for kritisk refleksjon, meningsutveksling og kulturell og menneskelig innsikt.

Vi registrerer med optimisme en språklig endring i kulturbudsjettet. I både begrunnelsen for kulturpolitikken og i beskrivelsen av hovedprioriteringene er de siste fire årenes næringsretorikk erstattet med et offensivt kulturpolitisk språk. Kunsten og kulturen beskrives som en forutsetning for en opplyst

offentlig og dermed en investering i demokratiet og allmenndannelse. Samtidig anerkjennes kulturinstitusjonene som et viktig fundament i det profesjonelle kulturlivet, og det understrekes at disse virksomhetene skal ha forutsigbare rammevilkår, som bidrar til kunstnerisk utvikling og kvalitet.

Fri ytring

Dette er helt i tråd med NTOs oppfordring om å knytte kulturpolitikens begrunnelse tydeligere til infrastrukturkravet i Grunnlovens §100 som «pålegger statens myndigheter å legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale». Sammen med skolen, universitetene og mediene utgjør kulturinstitusjonene ytringsfrihetens infrastruktur, og i henhold til Grunnlovens § 100 har staten en forpliktelse til aktivt å sikre og legge til rette for de institusjonene som utgjør denne infrastrukturen for fri ytring.

Vi registrerer med optimisme en språklig endring i kulturbudsjettet.

Med en slik begrunnelse må de profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonene styrkes som uunnværlige demokratiske fellesarenaer for kritisk refleksjon, meningsutveksling og kulturell og menneskelig innsikt. Denne verdien må ikke bare gjenspeiles i det kulturpolitiske språket, men også være førende for nivået på de statlige investeringene i en nasjonal infrastruktur av sterke, selvstendige og forskjellige artede musikk- og scenekunstinstitusjoner.

Kunstens betydning i et mangfoldig samfunn

Tradisjonelt har det vært solid politisk enighet om at kultursektoren er et viktig offentlig ansvarsområde, noe som har resultert i en gledelig vekst i bevilgningen til kulturformål etter tusensårskiftet. Vi mener det nå er grunn til å merke seg en stagnasjon i bevilgningene og svekkede rammevilkår for musikk- og scenekunstinstitusjonene. Kulturpolitikken i Norge er ung og uferdig, og det er fortsatt et etterslep i nødvendige investeringer. Vi ser ingen grunn til å hevde at den offentlige satsingen på kulturområdet har nådd et metningspunkt. Tvert imot er det mye som tyder på at den rollen kunsten og kulturen spiller i samfunnet vil bli enda viktigere i tiden fremover.

I et samfunn preget av raske endringer, migrasjon og større kompleksitet må vi kunne forholde oss til et stadig bredere ytringsmangfold og kommunisere på tvers av kulturelle forskjeller. Vi må lære oss å se, lytte og lese kritisk og anstrenge oss for å innta uvante synsvinkler for å gripe det som er ukjent og annerledes. I nær relasjon til humaniora er kunsten i denne situasjonen helt nødvendig og viktigere enn noen gang for å utdanne kompetente borgere til deltakelse i det kommunikasjonsfellesskapet som er fundamentet for et fungerende demokrati.

Med fremveksten av populisme, polarisering og illiberale krefter i vestlige demokratier, må staten styrke og ikke svekke sitt ansvar for å sikre og ruste opp en sterk infrastruktur av selvstendige, meningsdannende institusjoner og demokratiske fellesarenaer for det offentlige ordskiftet.

For at de kunstneriske virksomhetene skal kunne ivareta denne helt grunnleggende samfunnsrollen må det skapes aksept for at kunstens relevans må forstås i et langsiktig mer enn et kortsiktig, og et indirekte mer enn et direkte perspektiv. NTO er derfor kritisk til at rammene for selve innholdsproduksjonen og den langsiktige og grunnleggende kunstneriske utviklingen og nyskapingen i institusjonene svekkes med den akkumulerte underkompensasjonen for lønns- og prisvekst.

LØNNS- OG PRISKOMPENSASJON

NTO anmoder om reell lønns- og priskompensasjon som gjør det mulig for frilansere så vel som fast ansatte kunstnere å holde tritt med lønnsutviklingen i samfunnet, uten at dette går utover institusjonenes kunstneriske aktivitet og tilbudet til publikum.

Budsjettforslaget for 2019 innebærer for de fleste av NTOs medlemmer en nominell vekst på nærmere 2,4 pst., mens den generelle lønnsøkningen er beregnet til 3,25 pst. og prisveksten til 1,5 pst. Det faktum at regjeringen gjennom effektiviseringsreformen ikke fullt ut kompenserer for forventet lønns- og prisøkning, betyr en reell reduksjon i institusjonenes driftsbudsjetter og svekkede rammer for femte år på rad.

NTO er kritisk til at rammene for selve innholdsproduksjonen svekkes.

Det skjer i en periode hvor flere av institusjonene allerede har gjennomgått betydelige innstramminger og har gjennomført eller er midt i krevende effektiviserings- og omstillingsprosesser.

Underadministrerte virksomheter

Slik det fremkommer i de periodiske institusjonsevalueringene, er det ofte knappe bemanningsressurser knyttet til produksjonsapparatet rundt de kunstneriske prosjektene som hindrer en større utnyttelse av det kunstneriske potensialet i virksomhetene.

Teatrene og orkestrene er arbeidsintensive virksomheter, og over 80 pst. av disse institusjonenes samlede lønnskostnader er knyttet til funksjoner som inngår direkte i den kunstneriske produksjonen, mens kun ca. 9 pst går til administrasjon.

Det sier seg selv at mulighetene for å kutte i så små administrasjoner er svært begrenset, og at rasjonaliseringsgevinsten er marginal sammenlignet med sektorer med store administrative kostnader.

Når økonomien i all hovedsak er knyttet direkte til kunstnerisk produksjon og til å lønne kunstnere og annet kunstfaglig personale gjenstår det få eller ingen andre innsparingstiltak enn å redusere kunstfaglige årsverk, noe som får direkte konsekvenser for kvaliteten og volumet i den kunstneriske produksjonen.

Konsekvensene av svekkede rammevilkår

På kort sikt kan den tellbare effekten av svekkede rammer til en viss grad kamoufleres gjennom tilpasninger av repertoar og ressursbruk. På lengre sikt får en slik tilpasning betydelige konsekvenser både for kvaliteten og mangfoldet i innholdsproduksjonen og for formidling og tilgjengelighet.

Vi vet allerede at musikerstillinger for eksempel i Musikkseksapet Harmonien holdes vakante, og at musikere kompenseres med fritid i stedet for med økonomi ved avvik på arbeidstids- og turnebestemmelser i tariffoverenskomsten. Dette fører til færre produksjonsdisponible dager og dermed lavere produksjon.

Vi erfarer også at teatre avvikler faste skuespillerstillinger og endrer repertoarpolitikken blant annet ved å sette opp en større andel monologer eller forestillinger med færre skuespillere enn

manus tilsier og at levende musikere hyppigere erstattes av innspilt musikk. Andre avvikler verdifulle samarbeidsprosjekter, og turnerende virksomheter som f.eks. Turnéteatret i Trøndelag må gå ned i antall spillesteder slik at tilbudet i distriktene reduseres. For Scenekunstbruket fører kuttene direkte til redusert arrangørstøtte, og dermed svekket formidling av scenekunst til barn og unge i hele landet.

Det er bare noen eksempler på hvordan musikk- og scenekunstinstitusjonene må tilpasse seg svekkede rammer ved å gjennomføre kostnadsbesparende strategier og tiltak som går direkte utover tilbudet til publikum.

Når kapasiteten i produksjons- og formidlingsapparatet for kunsten presses til en yttergrense, blir det også utfordrende å ivareta bredden i samfunnsansvaret – herunder eksterne forventninger og egne

Fordeling av lønnskostnader i NTOs medlemsvirksomheter** 2016:

Kunstnerisk produksjon (kunstnerisk, teaterteknisk, plan/produksjon)	80,1 %
Kommunikasjon	7,2 %
Administrasjon	9,3 %
Drift	3,4 %

*Inkluderer lønn, honorar og vederlag

**Omfatter de produserende virksomhetene som lønner kunstnere direkte.

«Garage», Turnéteatret i Trøndelag | Foto: Harald Øren

ambisjoner om videreutvikling av formidlingsstrategier, utnyttelse av digital teknologi, ekstern relasjonsbygging og samarbeid, internasjonal utveksling og annen ressurs- og kostnads-krevende utadrettet virksomhet.

Resultatet av ABE-reformen er altså ikke mer effektiv drift, men derimot at samfunnet får mindre igjen for de offentlige investeringene i kultursektoren fordi institusjonene ikke fullt ut får utnyttet verken det kunstneriske potensialet eller formidlingspotensialet.

Ressursutnyttelse og fleksibel drift – et delt ansvar

Virksomhetene arbeider kontinuerlig med å finne frem til best mulige systemer for økonomistyring og med å identifisere og utnytte effektiviserings- og inntektsmuligheter – enten det er åpningstider, aktivitetsomfang, arenaer eller selve avtaleverket.

I professor Trond Bjørnenaks rapport *Kostnadseffektivitet og god økonomistyring i scenekunstselskapene* vises det til at disse institusjonene har hatt lavere kostnadsøkning enn man kunne forventet i perioden 2011-2014, gitt den generelle veksten i lønn og pensjon. Dette tyder ifølge professoren på god økonomikontroll og stram kostnads- og budsjettstyring. Videre viser institusjonsevalueringene – som ser kvalitet og ressursutnyttelse i sammenheng – gjennomgående god måloppnåelse og økt effektivitet også senere år.

Tariffpartene har selv tatt ansvar og gjort en betydelig innsats for å sikre institusjonene mer forutsigbare rammebetingelser med innføringen av innskuddspensjonsordning i 2016. I tillegg er lovverk og tariffavtaler i stor grad med på å legge rammene for musikk- og scenekunstinstitusjonenes ressursutnyttelse. I samarbeid mellom Arbeidsgiverforeningen Spekter, NTO og virksomhetene arbeides det fortløpende for å forbedre tariffavtalene, slik at det kan legges til rette for mer fleksibel drift – selvsagt hele tiden balansert i forhold til legitime krav om et forsvarlig arbeidsmiljø. Her hviler det også et betydelig ansvar på arbeidstakerorganisasjonene.

I noen tilfeller kan også administrativt samarbeid og fellesfunksjoner på sikt føre til kostnadsbesparelser.

Vi vil imidlertid understreke at det er ressurskrevende å utvikle og administrere fellesløsninger, og at rasjonaliseringsgevinsten ofte er begrenset.

SVEKKET INSTITUSJONS-ØKONOMI BETYR SVEKKET KUNSTNERØKONOMI

Det er gledelig at regjeringen foreslår en økning til langvarige kunstnerstipend. Innenfor musikken og scenekunsten mønner denne økningen imidlertid lite sett i forhold til at institusjonene samtidig må redusere kunstfaglige årsverk. Strammere institusjonsøkonomi betyr svekkede arbeidsvilkår for frilansere så vel som fast ansatte kunstnere, og svekkede vilkår for samarbeid og ressursdeling med frittstående kompanier og ensembler.

Færre arbeidsplasser

Innenfor scenekunsten og musikken er de offentlig finansierte institusjonene er de viktigste arbeidsgiverne for kunstnerne, og etterspørselen etter kunstnerisk arbeidskraft påvirkes i høy grad av disse virksomhetenes økonomiske rammer. Faste stillinger og engasjement ved musikk- og scenekunstinstitusjonene er avgjørende viktige inntektskilder for mange kunstnere. Svekket institusjonsøkonomi går særlig utover kunstnere som ikke er fast tilknyttet virksomheten, og rammer dermed frilansere i betydelig grad.

Musikk- og scenekunstinstitusjonene er de viktigste arbeidsgiverne for kunstnerne.

I 2016 ble det samlet kanalisert om lag 1,07 milliarder kroner til kunstnere i form av lønn, honorar og vederlag fra NTO-virksomhetene, hvorav 44 pst. til frilanskunstnere/kunstnere ansatt på tidsavgrenset engasjement. I tillegg kommer betydelige pensjonskostnader.

Vi registrerer at regjeringen i omstillingen av norsk økonomi er opptatt av å legge til rette for at flere kunst- og kulturarbeidere kan skape sine egne arbeidsplasser. I dette perspektivet må vi understreke hvor viktige rammene for det etablerte institusjonene er for å opprettholde og skape arbeidsplasser.

Skuespiller- og danseralliansen

Skuespiller- og danseralliansen er et viktig bidrag til å bedre kunstnerens økonomi og arbeidsvilkår og imøtekommer arbeidsgivers behov for fleksible ansettelse. Vi støtter en videre utvikling av alliansen, og vil samtidig understreke at en slik ordning er helt avhengig av at det eksisterer oppdragsgivere med gode nok økonomiske rammer til å engasjere kunstnerne.

NTO-virksomhetenes lønnskostnader* til kunstnere** 2016:

Fast ansatte	598,3 millioner NOK (56 %)
Midlertidig ansatte/frilansere	472,2 millioner NOK (44 %)
Totalt	1,07 milliarder NOK

* Dette omfatter lønn (inkl. arbeidsgiveravgift og feriepenger), honorar til enkeltkunstnere og kompanier, samt vederlag. I tillegg kommer betydelige pensjonskostnader.

**«Kunstnere» omfatter her en rekke ulike kunstnergrupper – herunder skuespillere, musikere, sangere, dansere, instruktører, koreografer, scenografer, kostymedesignere, lysdesignere, lydteknikere, videodesignere, komponister, dirigenter, dramatikere, forfattere, oversettere og dramaturger.

***Omfatter lønn til kunstnere engasjert for enkeltproduksjoner og på åremål, honorar til enkeltkunstnere og kompanier, samt vederlag.

«Vi, folket», Espen Klouman Høiner, Signe Becker og Camilla Barratt-Due, co-produksjon Teaterhuset Avant Garden
Foto: Alette Schei Rorvik

INFRASTRUKTUREN FOR FRITTSTÅENDE KOMPANIER OG ENSEMBLER

Det er gledelig at bevilgningene til de tre programmerende teatrene – Black Box teater, BIT Teatergarasjen Teaterhuset Avant Garden – er foreslått styrket. Disse teatrene utgjør en betydelig del av den nasjonale infrastrukturen på scenekunstmrådet, men har lenge hatt et bevilgningsnivå som ikke gjenspeiler den betydningen de har for utviklingen i scenekunsten. Svekket økonomi for de produserende teatrene og orkestrene betyr imidlertid svekkede vilkår for samarbeid og ressursdeling mellom disse institusjonene og frittstående kompanier og ensembler.

Institusjonene utgjør en betydelig del av infrastrukturen rundt de frittstående kompaniene og ensemblene. De programmerende teatrene – Black Box teater, BIT Teatergarasjen, Teaterhuset Avant Garden og Dansens Hus – er de viktigste co-produsentene og formidlerne av kompanienes forestillinger, sammen med Norsk Scenekunstbruk som den største landsdekkende formidleren av forestillinger til barn og unge.

De tre programmerende teatrene – Black Box teater, BIT Teatergarasjen Teaterhuset Avant Garden utgjør en betydelig del av den nasjonale infrastrukturen på scenekunstmrådet både som formidlere og co-produsenter av scenekunst med et nasjonalt og internasjonalt nedslagsfelt, og i kraft av den kompetansen de besitter. En styrking av disse teatrene vil bidra til en bedre balanse mellom produksjon og formidling slik at den kunsten som blir produsert kan vises flere ganger og nå et større publikum.

Tilsvarende er det behov for å styrke Norsk Scenekunstbruks insentiv-/arrangørstøtteordning. Samlet ville dette gi en bedre utnyttelse av de midlene som investeres i produksjon ved at flere får oppleve kunsten, og det ville gi mer arbeid og større inntekter til de involverte kunstnerne.

Vi minner også om behovet for produksjons- og prøvelokaler, som for eksempel kan etableres og driftes i tilknytning til programmerende teatre.

DIFFERENSIERT ØKONOMI OG DESENTRALISERT BESLUTNINGSMYNDIGHET

Styrket økonomi setter også de programmerende teatrene i stand til å bidra enda sterkere til initiering og finansiering av prosjekter for turnering i inn- og utland gjennom co-produksjon. Dette fører til en mer differensiert økonomi der nye prosjekter finansieres i et spleiselag mellom flere aktører.

Sammen med tendensen til at de produserende teatrene i økende grad også

samproduserer, suppleres på denne måten Kulturrådets beslutningsmyndighet. Slik kan den kunstfaglige definisjonsmakten desentraliseres ytterligere ved at flere kompetente fagmiljøer gjør selvstendige kvalitetsvurderinger. Flere kvalitetsforståelser settes i spill og uttrykksmangfoldet styrkes.

De produserende institusjonene

Gjennom utbredt samarbeid og ressursdeling også mellom de produserende institusjonene og selvstendige kompanier, ensembler og enkeltkunstnere, spiller institusjonsøkonomien samlet en stadig viktigere rolle for produksjons- og formidlingsvilkårene innenfor hele musikk- og scenekunstområdet. Dette handler for en stor del om samproduksjoner, men vi minner også om at symfoniorkestrenes faste musikerressurser er en del av eksistensgrunnlaget for profesjonelle musikkensembler.

Dette er imidlertid komplekse pengestrømmer som vanskelig lar seg tallfeste blant annet fordi ressursene for en stor del er knyttet til institusjonenes faste produksjons- og formidlingsapparat. Det finnes lite systematisert kunnskap om verdien av dette samarbeidet, og i økonomiske analyser er disse horisontale ressurs- og pengestrømmene ofte lite påaktet, jf. f.eks. rapporten *Scenekunsten i Kulturløftet* (Anne-Britt Gran og Sigrid Røyseng), som inngår i grunnlagsmaterialet for beskrivelsene av scenekunsten i Enger-utvalgets *Kulturutredningen 2014*.

«Dritt/La merda», Østfold kulturutvikling, POS Theatre Company og Rogaland Teater
Foto: Trine Sirnes

NTO har derfor fått utført en utredning basert på eksempelstudier som illustrerer mangfoldet av samarbeidsformer og tilhørende ressurs- og pengestrømmer. Studiene inngår i rapporten Kartlegging av samarbeid, ressurs- og kompetansedeling innenfor musikk- og scenekunstområdet (Gunnar Thon Lossius/gtl Management i samarbeid med Proba samfunnsanalyse, 2018, etter oppdrag fra NTO).

Kulturhusene

Mens det i evalueringen av basisfinansieringen pekes på en positiv utvikling i samarbeidet mellom institusjonene og de frittstående kompaniene, fremkommer det at kulturhusene derimot representerer et betydelig uutnyttet formidlingspotensial. Selv om det kulturpolitisk er satset vesentlig på slike hus de siste 15-20 årene og fasilitetene for teater i henhold til kulturhusenes egenvurdering er gode, fremkommer det at disse husene har en begrenset rolle i formidlingen av kompanienes forestillinger.

Dette illustrerer etter vårt syn behovet for en helhetlig vurdering av hvordan programmerings- og formidlingsøkonomien i bransjen kan innrettes og styrkes på en måte som sikrer at kvalitet fremfor økonomi er et avgjørende utvelgelseskriterium i arrangørledet.

KULTURFONDET

Det er gledelig at avsetningen til scenekunst under Kulturfondet

Institusjonsøkonomien spiller stadig en samlet viktigere rolle for produksjons- og formidlingsvilkårene innenfor hele musikk- og scenekunstområdet.

er styrket med 7 millioner kroner. Vi anmoder om en styrking også i avsetningen til musikk. Økninger i fondet bør etter vårt syn ledsages av spisse kvalitetskriterier, og vi minner om at fondsmidlene skal disponeres ut ifra kunstfaglige vurderinger på en armlengdes avstand fra politiske myndigheter i tråd med Kulturrådsloven.

Spisse kvalitetskriterier

Sammen med en styrking av avsetningene til musikk og scenekunst under Kulturfondet, mener vi det er viktig å spisse kvalitetskriteriene i forvaltningen av midlene. Vi viser til Kulturutredningen 2014 hvor utvalget understreker at kunstpolitikken må ta utgangspunkt i erkjennelsen av at kun et fåtall av dem som ønsker en karriere som kunstner lykkes i å nå dette målet.

I dette perspektivet støtter vi det synet at midlene bør konsentreres om færre søkere fremfor at fremtidige økninger brukes til å innvilge stadig flere søknader. På denne måten vil det kunne gis romsligere tildelinger og bedre vilkår for de prosjektene

som tilfredsstillers kvalitetskravene, samtidig som gjennomtrekket av søkere som ikke har forutsetninger for en kunstnerkarriere blir redusert. Prosjekter bør også utrustes med budsjetter som kan sikre de involverte rimelig gode arbeidsvilkår og en lønn på nivå med tariffen.

Basisfinansieringen

Vi vil særlig understreke betydningen av tilskuddsordningen for basisfinansiering av frie scenekunstgrupper. Ordningen har som formål å styrke scenekunstkompaniers kunstneriske virksomhet ved å gi økonomisk forutsigbarhet og dermed gjøre det mulig å planlegge produksjon og formidling over tid. Den siste evalueringen av ordningen konkluderer med at ordningen fungerer godt etter hensikten og har utviklet norsk scenekunst i en positiv retning (jf. *Basis og overbygning. Evaluering av tilskuddsordningen for basisfinansiering av frie scenekunstgrupper*, 2018).

Samtidig foreslås det noen justeringer i ordning. Blant annet tas det til orde for at hovedregelen om maksimalt tolv års finansiering under ordningen

Det er gledelig at fondsøkonomien styrkes.

bør fjernes. Vi er enig i at det bør finnes frem til bedre løsninger enn en slik tidsavgrensning for å skape dynamikk i ordningen. Det sterkeste prinsippet bør snarere være fireårs-perspektivet og det fremste kriteriet kvalitet. I dette perspektivet er det gledelig at fondsøkonomien styrkes slik at etablerte kompanier som stadig når opp i kvalitetskonkurransen kan ivaretas samtidig som nye kompanier kan komme inn i ordningen.

Arbeidskraftoverskudd

Det norske scenekunstlandskapet er i dag preget av sterkt voksende rekruttering særlig til skuespilleryrket. Dette fører til et økende arbeidskraftoverskudd og et tiltakende press på kunstpolitiske tilskuddsordninger. Når stadig flere utdannes til arbeidsledighet eller forsøker å etablere egne virksomheter som et resultat av arbeidskraftoverskuddet, er det en risiko for at rettferdighetskrav kan gå på bekostning av krav til kvalitet.

Den sterke veksten i antall kunstnere skyldes i hovedsak at det i løpet av kort tid er opprettet flere utdanninger som imøtekommer etterspørselen fra studentene, kombinert med en tilrettelegging for at flere studenter skal kunne velge utdannelsetilbud i utlandet.

På den ene siden bidrar veksten i antall utdanninger til supplerende studietilbud. Med et mer differensiert arbeidsmarked og et bredere uttrykksmangfold er det også behov for flere kompetanser forankret i ulike kvalitets- og profesjonalitetsforståelser. På den annen side ser vi tendenser til et arbeidskraftoverskudd innenfor noen profesjoner som skuespilleryrket, mens det er udekkede behov innenfor andre som for eksempel regi og til dels scenografi. Samtidig bidrar veksten i tilgjengelige utdanningstilbud – i Norge og utlandet – til en større variasjon i kvaliteten i studietilbudene.

I en slik uoversiktlig situasjon er det behov for å fremskaffe mer systematisk kunnskap om forholdet mellom utdanningstilbudene og kvantitative og kvalitative kunstfaglige kompetansebehov i arbeidsmarkedene. Dette er viktig både med tanke på måloppnåelsen i kunstpolitikken og den samtlende offentlige ressursbruken for å nå disse målene, men også med tanke på å bevisstgjøre potensielle søkere til kunstutdanningene om fremtidige arbeidsmuligheter og begrensninger i arbeidsmarkedene. Slik kunnskap bør etter vårt syn også inngå i grunnlaget for en gjennomgang av utdanningspolitiske virkemidler som stimulerer og regulerer opprettelsen av nye utdanninger og studenters valg av utdannelse i utlandet.

INTERNASJONALISERING

NTO anmoder om at regjeringens forslag om å redusere Utenriksdepartementets tilskudd til Norgesfremme, herunder kultur- og informasjonsformål, reverseres og at avsetningen styrkes. Vi etterlyser samtidig en helhetlig gjennomgang av det politiske og forvaltningsmessige ansvaret for internasjonalt samarbeid, og en klargjøring av mål og prinsipper for politikktutforming. En slik gjennomgang må munne ut i en tydeligere kunstpolitikk for internasjonalisering som også omfatter ordninger for musikk- og scenekunstinstitusjonene.

Siden 2013 er avsetningen til Norgesfremme – næringsfremme, kultur- og informasjonsformål – på Utenriksdepartementets budsjett tilnærmet halvert. I forslaget til Statsbudsjettet 2019 fremgår det et ytterligere kutt på 4 millioner kroner til dette formålet. Kuttet rammer ikke bare reisetilskuddsordningene, men også blant annet utenriksstasjonenes kulturarbeid som er særlig viktig for institusjonene som ikke har tilgang til de søkbare ordningene.

Denne sviktende kultursatsingen på Utenriksdepartementets budsjett – kombinert med svekkede rammer for musikk- og scenekunstinstitusjonene som vi vet går utover internasjonale turnéer og gjestespill – illustrerer et påfallende misforhold mellom politiske ambisjoner og virkemidler.

Mens det innenfor andre områder og for andre virksomheter finnes særskilte tilskuddsordninger for å fremme internasjonalisering, er slike ordninger fraværende for musikk- og scenekunstinstitusjonene. En kartlegging av NTO-medlemmenes internasjonale ambisjoner og virksomhet viser at disse institusjonene ikke har mulighet til å realisere sine internasjonale ambisjoner innenfor rammetilskuddet.

Dette er internasjonalt orienterte virksomheter som er i kontakt med et internasjonalt kunstliv og publikum gjennom deltakelse i nettverk, utveksling av kunstnerisk kompetanse og i mange tilfeller også gjennom co-produksjon, gjestespill, utenlandsturneer og digital distribusjon. Den største delen av institusjonene oppgir at internasjonal virksomhet er svært eller ganske viktig, og at slik virksomhet

inngår i strategiplaner og styringsdokumenter. De fleste har på ulike måter også ambisjoner om å styrke slik virksomhet i årene som kommer. Konkrete ambisjoner, strategier og arbeidsmåter er likevel likeså forskjelligartede som institusjonenes organisatoriske og kunstneriske innretning ellers og er bredt eksemplifisert i kartleggingen.

Flere av musikk- og scenekunstinstitusjonen satser bevisst mot internasjonale markeder. De har gode kontaktnett, profilerer allerede norsk musikk og scenekunst på fremstående internasjonale arenaer, og høster betydelig oppmerksomhet og anerkjennelse gjennom stor publikumsinteresse, internasjonale priser og rosende anmeldelser.

Institusjonenes økonomiske og administrative ressurser er imidlertid for små til å imøtekomme den internasjonale etterspørselen og attraktive forespørsler må ofte avvises. I noen tilfeller er private gaver og sponsormidler en forutsetning for internasjonale turnéer og gjestespill. Tilgangen til slik privat finansiering er likevel begrenset, og flere erfarer at sponsormidler de senere årene har hatt en dreining mot mer kortsiktige, prosjektpregede aktiviteter, som gjør det vanskelig å legge planer for mer langsiktig og regelmessig internasjonal satsing.

Vi etterlyser på denne bakgrunnen en mer offensiv og bedre koordinert innsats fra myndighetenes side, herunder søkbare tilskuddsordninger som legger til grunn at internasjonal virksomhet har lang planleggingshorisont og derfor fordrer forutsigbar finansiering.

BYGG FOR KVALITET OG PUBLIKUM

NTO anmoder om at komiteen er oppmerksom på fortsatt store etterslep i nødvendige investeringer i den bygningsmessige infrastrukturen på musikk- og scenekunstrområdet. Det er viktig at staten bidrar med finansielle og organisatoriske løsninger som sikrer at kostnader til bygningsmessig drift og vedlikehold ikke går utover institusjonenes produksjonsbudsjetter. Vi ber komiteen merke seg særskilt de akutte behovene for nye lokaler til Det Samiske Nasjonalteatret Beavivås og behovet for fortgang i rehabiliteringen av Nationalteatret.

Det er fortsatt behov for å videreutvikle den kulturelle infrastrukturen. Det er både behov for nye bygg og for oppgradering av eksisterende teater- og konsertlokaler. Gode produksjons- og formidlingslokaler er helt nødvendig for å sikre kvalitet i innholdet og bred formidling.

Nye produksjons- og formidlingslokaler

På teaterområdet er flere byggesaker på trappene. Det er gledelig at staten bidrar med investeringstilskudd til nytt scenekunsthus i Sentralbadet i Bergen med nye permanente lokaler for Carte Blanche og BIT Teatergarasjen. Videre er planene om et viktig nytt bygg for Teaterhuset Avant Garden i Trondheim i ferd med å realiseres, og det er gledelig at regjeringen bidrar med investeringer i sceneteknisk infrastruktur. Brage-teatret i Drammen har fortsatt et uløst behov for mer egnede lokaler i forbindelse med utviklingen av regionteatervirksomhet.

I Tromsø planlegges et nytt musikkens hus – Klanghuset – som skal være en samlokalisering av Nordnorsk Opera og Symfoniorkester og Musikkonservatoriet ved UiT Norges Arktiske Universitet. Prosjektet realiseres gjennom et privat/offentlig samarbeid, og vi ber komiteen merke seg at statlig delfinansiering er nødvendig for å nå ambisjonene om ferdigstilling i 2022.

Det foreligger også spennende planer om et nytt opera- og konserthus vis a vis Grieghallen og utvikling av «Griegkvartal» i samarbeid mellom

Musikkselskapet Harmonien, Bergen Nasjonale Opera og Grieghallen AS.

NTO vil særlig fremheve den akutte situasjonen for Det Samiske Nasjonalteatret Beaivvás som i over 30 år har holdt til i det som allerede fra starten av ble betegnet som midlertidige lokaler i Kautokeino. Lokalene er ikke egnet til å drifte et moderne teater og arbeidsmiljøstandarden er uakseptabel. Fra 1. mai 2019 står det samiske nasjonalteatret uten produksjonslokaler.

Sametinget har trukket frem nye lokaler for Beaivvás som høyt prioritert prosjekt, og etter oppdrag fra Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet har Statsbygg utredet et alternativ med samlokalisering av teatret og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino. Det er gledelig at staten endelig har kommet på banen, og at regjeringen i juni d.å. besluttet å legge nevnte samlokalisering til grunn for videre planlegging. Vi ber om at komiteen bidrar til god fremdrift i prosjektet slik at midler for realisering av byggeprosjektet kan bevilges i kommende års budsjett.

Alle de nevnte sakene har ulik grad av statlig medvirkning i selve byggeprosjektet, men staten vil være avgjørende for å sikre gode rammer for drift og innholdsproduksjon. NTO vil understreke betydningen av at staten bidrar til at kunstneriske, organisatoriske og drift- og vedlikeholdsmessige utfordringer blir tatt på alvor når det investeres i nye bygg.

Rehabilitering og modernisering

Flere av de eldre teaterhusene står overfor særlige utfordringer knyttet til vedlikehold og drift av selve bygningsmassen. NTO har tillit til at arbeidet med å løse disse utfordringene fortsetter i dialog mellom departementet og virksomhetene.

Foreningen er fornøyd med at regjeringen har fattet beslutning om å starte opp forprosjekt for rehabiliteringen av Nationalteatret, og det er gledelig at beslutningen inkluderer et bygg under bakken foran teatret. Statsbygg har satt i gang forprosjekt og vi ser frem til at bygge- og rehabiliteringsprosjektet tas videre til KS2 ved årsskiftet 2020/21. Vi registrerer at det ikke er avsatt midler til at Nationalteatret frem til utflytting skal ivareta det eksisterende bygget og drive utstrakt brukermedvirkning. Vi anmoder Stortinget om å bidra til god fremdrift i prosjektet slik at utflytting kan skje i 2022 og til at det avsettes midler til brukermedvirkning og vedlikehold.

Vedlikeholdsmessige og scenetekniske utfordringer finner vi også ved Den Nationale Scene i Bergen. Vi håper på god fremdrift i beslutningsprosessen etter at kvalitetssikring (KS1) av konseptvalgutredningen (KVU) for rehabilitering av det fredede bygget blir fremlagt. Teatret har prekære behov for mer areal, verksteder, permanente prøvelokaler og oppgradering for å tilfredsstille dagens krav til universell utforming, arbeidsmiljø, funksjonalitet, samfunnsansvar og

Sprekkdannelser i Nationaltheatrets takmalerier
Foto: Øyvind Eide

effektiv ressursutnyttelse. Og først og fremst for å sikre publikum scenekunst av høy kvalitet.

Vi ser også frem til fortsatt til fremdrift og kontinuitet i Sceneskifte-prosjektet for et modernisert Rogaland Teater i tråd med Finansdepartementets kvalitetssikringssystem for store statlige investeringer. Konseptvalgutredningen (KVU) er gjennomført og kvalitetssikringen (KS1) ferdigstilt, mens avklaringsfasen med siste del av forstudiet blir ferdigstilt i løpet av 2019. Scenskift-prosjektet har avdekket behovet for nybygg eller totalrenovering av eksisterende bygningsmasse for å sikre fremtidig teatervirksomhet. For at teatret skal kunne opprettholde aktivitetsnivået og kapasitetsutnyttelsen er det nødvendig at staten bidrar finansielt til vedlikeholdet av eksisterende bygg.

NTO er også glad for at staten medvirker finansielt i fornyelsen av Grieghallen som huser sentrale institusjoner som Bergen Filharmoniske Orkester, Bergen Nasjonale Opera og BIT 20 Ensemble.

FORENKLET KULTURMOMS
NTO anmoder om at dagens merverdiavgiftsunntak for omsetning av billetter til musikk og scenekunst fjernes, og at disse områdene innlemmes i avgiftssystemet med lav sats. En slik lovendring vil bidra til betydelig forenkling, et mer enhetlig regelverk for kultursektoren og lavere administrative kostnader.

Etter endringen i merverdiavgiftsloven i 2010 er kinoer, museer, gallerier, opplevelsessentre og fornøylesparker underlagt avgiftsplikt med lav sats

til fradrag for inngående merverdiavgift. Musikk og scenekunst er fortsatt unntatt avgift.

Dette unntaket var i strid med kulturmomsutvalgets forslag om en såkalt «breddemodell» som innebar at adgang til de fleste former for kulturarrangementer skulle omfattes av avgiftsplikten i merverdiavgiftsloven med lav sats (NOU 2008:7).

Etter vårt syn bør det tillegges adskillig vekt at en slik «breddemodell» vil bidra til et enklere og mer enhetlig og oversiktlig regelverk for kultursektoren. Det er samtidig viktig og fullt mulig å finne løsninger som sikrer at man unngår mulige uheldige konsekvenser for aktører i deler av bransjen, herunder for produsenter uten offentlig tilskudd og artister som selv eller sammen med andre arrangerer konserter mm.

Flere av de eldre teaterhusene står overfor særlige utfordringer knyttet til vedlikehold og drift.

Bred enighet i bransjen og langsiktig løsning for kulturhusene

Det er i dag bred enighet i bransjen om en slik lovendring som også vil innebære en langsiktig løsning for kulturhusene ved at de får fradragsrett etter merverdiavgiftsloven.

Dermed unngår man utfordringene knyttet til kompensasjonslovens konkurransebestemmelse som innebærer at kulturhusene i dag må forholde seg til et absurd regelverk hvor skatteetaten skal avgjøre hva som er «kunstnerisk» aktivitet og hva som er «kommersiell» aktivitet i konkurranse med andre og dermed ikke kompensasjonsberettiget. I tillegg vil man oppnå avgiftsmessig likebehandling mellom kommunale og private eiere av kulturhus.

Metoden for fordeling mellom kompensasjonsberettiget og ikke-kompensasjonsberettiget bruk gir også det utilsiktede resultatet at det vil lønne seg å drive utleieaktivitet i stedet for egenproduksjon når det gjelder visse typer arrangementer. En tilpasningskonsekvens blir at kulturhusene oppretter egne juridiske enheter som står for arrangementer som skattedirektoratet anser som økonomisk aktivitet og leier ut lokalet til enheten. Dette har neppe vært lovgivers intensjon.

Flere områder skal inkluderes i momssystemet

Vi finner fremdeles ingen spor i budsjettforslaget til at Finansdepartementet vil vurdere å inkludere flere områder i momssystemet, slik departementet i brev av 07.12.15 viste til (jf. Skattemeldingens (Meld. St. 4 (2015-2016)), som svar på NTO og Spekters brev av 11.09.15.

For en nærmere begrunnelse og redegjørelse for forslag til endring av merverdiavgiftsloven viser vi til notat fra Ernst & Young utarbeidet etter oppdrag fra NTO, vedlagt det nevnte brevet.

DIGITAL DISTRIBUTJON OG FORMIDLING

Vi registrerer med interesse at regjeringen foreslår et tilskudd på 2 mill. kroner til den nyetablerte strømmetjenesten Applaus, samt at det tas sikte på å etablere en ny tilskuddsordning forvaltet av Kulturrådet rettet mot etablerte kulturinstitusjoner og prosjekter som tester nye metoder og modeller med vekt på det digitale markedet. Vi ser frem til at Applaus i samarbeid med bransjen og skoleverket kan bidra til å styrke den kulturelle kompetansen hos barn og unge, og vi legger til grunn at den nye tilskuddsordningen utvikles i nær dialog med bransjen slik at den kan imøtekomme institusjonenes reelle behov.

Den digitale teknologien gir nye muligheter både for virksomhetenes videreutvikling av formidlingsarbeidet og for digitale overføringer av utvalgte konserter og forestillinger på nettet, til kinoer, storskjermer og andre digitale medier. På denne måten kan teknologien bidra til en bedre utnyttelse av de ressursene som allerede er investert i den kunstneriske produksjonen.

Gjennom digital distribusjon er det mulig å nå et større publikum uavhengig av geografisk plassering, samt et publikum som av ulike grunner ikke har forutsetninger for å komme til teatret eller konsertsalen.

Teknologien representerer også særskilte muligheter for å styrke institusjonenes formidlingsarbeid overfor barn og unge og dialogen med skolen. Vi merker oss derfor med interesse at regjeringen foreslår et tilskudd på 2 mill. kroner til den nyetablerte strømmetjenesten Applaus, som skal

NTO legger til grunn at innretningen av ordningen vil tilpasses institusjonenes reelle behov.

tilby profesjonelle teaterforestillinger digitalt til barn og unge. Vi ser frem til at tjenesten, gjennom samarbeid med bransjen og skoleverket, kan videreutvikles og bidra til å styrke den kulturelle kompetansen hos barn og unge.

NTO har tidligere tatt til orde for at det etableres en særskilt tilskuddsordning for digital distribusjon og formidling innenfor musikk og scenekunst, med intensjon om å stimulere institusjonenes eget forsøks- og utviklingsarbeid som kan komme hele feltet til gode gjennom erfarings- og kompetanseutveksling.

Noen av virksomhetene har igangsatt pilotprosjekter knyttet til digital distribusjon og formidling og er i ferd med å bygge opp nødvendig kompetanse. Imidlertid mangler musikk- og scenekunstinstitusjonene økonomi innenfor rammen til fullt ut å utnytte det formidlings- og distribusjonspotensialet som ligger i den digitale teknologien. Det er knyttet betydelige kostnader både til investeringer i teknologisk utstyr og produksjon og til løsninger på opphavsrettsproblematikk.

Vi registrerer at det tas sikte på å etablere en ny tilskuddsordning forvaltet av Kulturrådet rettet mot etablerte kulturinstitusjoner og prosjekter som tester «nye metoder og modeller med vekt på det digitale markedet, for markedsføring, effektivisering av inntektsmodeller og tilrettelegging av informasjon til publikum». NTO legger til grunn at den nærmere innretningen av ordningen vil utvikles i nær dialog med bransjen og tilpasses institusjonenes reelle behov.

Det Norske Solistkor | Foto: Bjørn Bertheussen

KOR OG VOKALENSEMBLER

NTO er glad for at Edvard Grieg kor foreslås styrket slik at koret kan satse mer langsiktig og videreutvikle samarbeidet med Musikkelskapet harmonien og Bergen Nasjonale Opera. Dette er en viktig del av en nasjonal korsatsing sammen med det tidligere løftet for Det Norske Solistkor som profesjonelt a capella-chor. Som ledd i den videre korsatsningen imøteser vi en styrking også av symfoniorkestrenes og regionoperaenes vilkår for å styrke kvaliteten i den vokale delen av musikkteater- og operaproduksjoner.

De senere årene har vilkårene for å utvikle lokalt forankret

musikkteater- og operavirksomhet blitt styrket, og i dag finnes det ulike løsninger i regionene. Det er etter NTOs syn viktig at videre strategier for profesjonalisering av korvirksomheten tar utgangspunkt i de ulike regionale strukturene og behovene.

Det største kunstneriske problemet i dag er den kvalitative ubalansen mellom de profesjonelle orkestrene og den kollektivt vokale fremføringen i en konsert, musikkteater- eller operaproduksjon. En viktig del av ansvaret for å profesjonalisere musikkteatervirksomheten handler om å sikre at alle deler i produksjonen harmoniserer bedre med det profesjonelle symfoniorkestret i regionen.

Vi er derfor glade for at regjeringen i strategien, *Fleirstemt Strategi for korutvikling i Norge*, ønsker å medvirke til profesjonelle rammevilkår for kor i alle regionene i landet. I følge strategien vil departementet legge til rette for at det profesjonelle kor- og vokalfeltet blir utviklet videre gjennom faste tilskudd og gjennom tilskuddsordninger i Norsk kulturråd.

NTO vil understreke betydningen av at vokalsembler og kor knyttet til symfoniorkestre og regionopera sikres forutsigbare økonomiske vilkår for langsiktig utvikling og profesjonalisering gjennom virksomhetenes rammetilskudd.

For en videreutvikling av profesjonelle kor og vokalensembler må det legges til grunn tilsvarende rammebetingelser som i dag er med på å sikre kvaliteten i de profesjonelle symfoniorkestrene.

Det er gledelig at korstrategien er fulgt opp blant annet med strategier for å styrke rekrutteringen og utdannelsen av profesjonelle kordinanter. I tillegg hviler det et ansvar på de høyere utdanningsinstitusjonene for å sikre at sangstudentene er rustet til å møte kravene fra et profesjonelt kor gjennom en styrking av ensemblesang i utdanningen.

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN

NTO anmoder om at omorganiseringen av Den kulturelle skolesekken, med opprettelsen av Kulturtanken, ikke fører til økt administrasjon og oppbygging av parallelle virksomheter og kompetanser. Mest mulig midler må kanaliseres direkte til elevenes kunstopplevelser og velfungerende eksisterende ordninger må opprettholdes og videreutvikles. Det må videre legges bedre til rette for at produksjoner fra institusjonene inngår i tilbudet over hele landet – og at elevene også får mulighet til å oppleve forestillinger og konserter fremført på en profesjonell scene. Vi vil særlig understreke behovet for at mottakerapparatet i skolen profesjonaliseres.

Vi viser til at Den kulturelle skolesekken (DKS) er omorganisert med opprettelsen av Kulturtanken som skal ivareta det nasjonale ansvaret for Den kulturelle skolesekken innenfor alle kunstuttrykkene. Det er viktig at alle kunstuttrykkene og deres egenart ivaretas også med den nye organiseringen, og at hvert kunstfelt kan utvikle seg utfra egne premisser og behov.

Unngå oppbygging av parallelle kompetanser

Vi vil også understreke betydningen av at de sidene ved dagens organisering som fungerer godt videreføres og styrkes – og at det ikke bygges opp parallelle virksomheter og kompetanser til det som allerede eksisterer, herunder Scenekunstbrukets formidlingsnettverk og insentivordning.

NTO ser frem til at Kulturtanken kan bidra til å løse utfordringer ved dagens DKS-ordning, samtidig med at allerede velfungerende lokale modeller kan ivaretas.

Minst mulig til administrasjon

Det må være et mål at mest mulig midler kanaliseres direkte til elevenes kunstopplevelser, og minst mulig går

Kvalitet må være det førende utvelgelseskriteriet i programmeringen av DKS.

til administrasjon. Vi registrerer at kravet om at spillemidlene kun skal gå til produksjon og gjennomføring og ikke administrasjon, er tatt ut av tilskuddsbrevene fra Kulturtanken til fylkeskommunene. Vi forutsetter at dette ikke vil gå utover tilbudet til elevene.

Armlengdesprinsippet og kvalitet

Vi vil understreke at armlengdesprinsippet må ivaretas i organiseringen og forvaltningen av ordningen både sentralt og lokalt, og at kvalitet må være det førende utvelgelseskriteriet i programmeringen av DKS. Vi er kritiske til at Kulturtanken i tilskuddsbrevet legger innholdsmessige føringer på tilbudet, blant annet knyttet til samtidens teknologi.

Institusjonenes produksjoner og ressurser

For å sikre estetisk bredde og kvalitet i DKS-tilbudet er det viktig at forestillinger og konserter fra ulike produsenter inngår i tilbudet, og at elevene får mulighet til å oppleve kunst i profesjonelle teatre og konsertsaler i tillegg til turnéforestillinger på skolen.

Det er også god ressursutnyttelse å benytte musikk- og teaterinstitusjonenes tilbud i DKS, hvor finansieringen av produksjonene for en stor del allerede er ivaretatt gjennom de ordinære driftstilskuddene, og hvor programmerings- og formidlingskompetanse er bygget opp over lang tid. Likevel må det på ingen måte legges føringer for samarbeid mellom DKS og institusjonene som kan virke repertoarførende, eller som på andre måter styrer virksomhetenes begrensede ressurser.

Videre ligger det betydelig potensial i Scenekunstbrukets insentivordning. En styrking av ordningen vil føre til at produksjoner fra institusjonene i større grad kan omfattes av denne arrangørstøtten, slik at flere av teatrenes forestillinger kan formidles også utenfor eget fylke.

Gratisprinsippet

Vi ser også at kombinasjonen av gratisprinsippet og DKS utilsiktet fører til at skolenes besøk ved institusjonene reduseres og ved noen skoler faller helt bort. Vi etterlyser nasjonale løsninger som sikrer at transportkostnader ikke går utover tilbudet til elevene, samt ordninger som legger til rette for direkte samarbeid mellom institusjonene og skolene, f.eks. gjennom midler til skolene øremerket teater- og konsertbilletter eller former for billettfond.

Mangelfull kunstfaglig kompetanse i skolen

En viktig del av Kulturtankens mandat er å arbeide for god forankring og tett samarbeid mellom skole- og kunstsektor. En forutsetning for å lykkes i dette arbeidet er en parallell styrking av de humanistiske og estetiske fagene i skolen. Musikk- og scenekunstinstitusjonene opplever en ganske gjennomgående mangelfull kunstfaglig kompetanse i skolen som en betydelig utfordring. Det må legges til grunn at tilbudet gjennom DKS skal supplere – og på ingen måte erstatte – kunst- og kulturfagopplæringen i skolen.

KOORDINERT KUNST- OG UTDANNINGSPOLITIKK

Et bredt kompetansebegrep forankret i skolens dannelsesoppdrag må også innebære en styrking av mottakersiden i kunsten gjennom et løft for de humanistiske og estetiske fagene som en essensiell del av allmenn-dannelsen. Samtidig må kvaliteten i de estetiske fagene, herunder musikkfaget, styrkes i hele utdanningsløpet for å sikre at utøvere utdannet i Norge kan hevde seg i et globalt arbeidsmarked preget av stor konkurranse og høye kvalitetskrav.

Mottakersiden i kunsten

Noe av det viktigste vi kan gjøre for å sikre felles referanserammer og like muligheter for å ta del i den yringskulturen som ligger til grunn for et opplyst og velfungerende samfunn, er å styrke fortolkningskompetansen og mottakersiden.

Dette må begynne i skolen som en unik fellesarena. Likevel nedprioriteres de estetiske og humanistiske fagene, og den pågående fagfornyelsen vekker bekymring for at historie- og kulturdelen reduseres i andre fag, f.eks. i norskfaget hvor skjønnlitteraturen frem til nå har hatt en selvskreven plass og litteraturhistorien og tekstanalysen spiller viktige roller for det litterære utbyttet. Dette skjer til tross for intensjonen om å gi skolens brede dannelsesoppdrag en tydeligere plass i skolehverdagen (jf. Meld. St. 28 (2015–2016)).

I et samfunn preget av større kompleksitet og raskere endringstakt er det et særlig behov for å styrke elevenes kompetanse i å forstå, tolke og reflektere kritisk over et mangfold av kulturelle kunnskapsformer. I en slik situasjon må kunnskap om og fortolkning av kunst- og kulturuttrykk bli en essensiell del av allmenndannelsen. Dette kan gjøres gjennom en kompetansehevende satsing på så vel de estetiske og humanistiske fagene i skolen, som på kunst- og kulturdelen i andre fag.

Etter vårt syn legger man best til rette for en styrking og fornyelse av innholdet i de estetiske fagene gjennom et tettere samvirke med kunst- og kulturdelen i andre fag, herunder samfunnsfag, etikkfag, norsk og språkfag.

«Blokk til blokk», Det Norske Teatret | Foto: Dag Jenssen

Rekruttering og talentutvikling

Også i et rekrutteringsperspektiv er det viktig å styrke de estetiske fagenes plass og kvalitet i hele utdanningsløpet. Særlig innenfor musikkfaget er det behov for å styrke kvaliteten og koordineringen av arbeidet med talentutvikling i grunnopplæring og i kulturskolene, for slik å sikre tilfanget av kvalifiserte søkere til høyere utdanning av internasjonalt konkurransedyktige musikere i Norge.

Som en del av arbeidet med å sikre kvalitet i utdanningen må det også legges til rette for et godt samspill mellom utdanningsinstitusjonene og musikk- og scenekunstinstitusjonene som omfatter praksisplasser for studenter som en del av undervisningsopplegget. Dette er noe alle parter i bransjen er opptatt av, og det arbeides med å finne frem til gode avtaler som ivaretar ulike hensyn – herunder både studentenes behov for praksis som en del av den faglige utviklingen og profesjonelle kunstners arbeidsmuligheter i et trangt marked.

lærere skal innføres kompetansekrav for å undervise i estetiske fag i grunnskolen, og at det blant annet videreføres midler til kompetanseheving i praktiske og estetiske fag innenfor lærerutdanningen.

Ansvarsdelingen mellom kunstinstitusjonene og skolen

Mange musikk- og scenekunstinstitusjoner setter i dag store ressurser inn på formidlingsprogram overfor barn og unge både i og utenfor Den kulturelle skolesekken, delvis for å kompensere for skolenes sviktende satsning og delvis fordi dette er i institusjonenes langsiktige interesse.

Vi etterlyser en tydeliggjøring av skolens ansvar og en gjennomgang av rollefordelingen mellom skolen og kunstinstitusjonene.

Varslede strategier og stortingsmeldinger

NTO har store forventninger til Kunnskapsdepartementets kommende strategi for å styrke de praktiske og estetiske fagene som er varslet tidlig 2019. Vi legger til grunn at arbeidet med strategien gjøres i nær dialog med Kulturdepartementet. Det er

Lærerkompetanse

I 2014 manglet nærmere 40 pst. av lærerne som underviser i musikk, og nærmere halvparten av de som underviser i kunst- og håndverk i grunnskolen, faglig fordykning. Kun én av fire musikk lærere og én av fem lærere i kunst og håndverk har kompetanse i faget tilsvarende 60 studiepoeng eller mer (jf. Kompetanseprofil i grunnskolen. Hovedresultater 2013/2014, SSB).

Dette viser med all tydelighet behovet for å styrke lærerkompetansen i de estetiske fagene. Lærernes kompetanse er avgjørende for å sikre kvaliteten i de estetiske fagene. Vi er derfor glade for at Kunnskapsdepartementet vil vurdere om det for nye

Lærernes kompetanse er avgjørende for å sikre kvaliteten i de estetiske fagene.

viktig at strategien omhandler rekruttering av kvalifiserte lærere til de praktisk-estetiske fagene, slik Stortinget har bedt om, men også at den ser på sammenhengene mellom estetiske fag, humaniora og kulturdelen i andre fag.

Likeså er det gledelig at den varslet stortingsmeldingen om barne- og ungdomskultur skal utarbeides i samarbeid mellom departementene og ser frem til at dette samarbeidet kan bidra til en bedre koordinert kultur- og kunnskapspolitikk. Vi forutsetter at en likeså grundig behandling av kulturskolene inngår i meldingen, som om kulturskolene var viet en egen melding slik Stortinget opprinnelig har bedt om.

FORSKNING

NTO er glad for en videreføring og styrking av forskningsprogrammet KULMEDIA. Like fullt etterlyser vi en mer overordnet forskningsstrategi som kan bidra til en mer kunnskapsbasert kulturpolitikk og samtidig imøtekomme kulturlivets egne kunnskapsbehov. Vi vil særlig understreke behovet for å styrke den grunnleggende humanistiske forskningen.

Vi er glade for at regjeringen har bidratt til å styrke kulturforskningen de senere årene, bl.a. gjennom bevilgninger til relevante forskningsprogram under Forskningsrådet. Likevel ser vi frem til at Grund-utvalgets rapport *En kunnskapsbasert kulturpolitikk fra 2012* følges opp med en mer overordnet forskningsstrategi som kan imøtekomme behovene for langsiktig satsing på kvalitet i forskningen og oppbygging av sterkere forskningsmiljøer.

Tverrfaglighet

NTO tar særlig til orde for å styrke forutsetningene for den tverrfaglige kulturforskningen, slik at samfunnsvitenskapelige innfallsvinkler oftere suppleres med humanistiske og estetiske perspektiver og analyser. Vi vil understreke at solide humanistiske og estetiske fagmiljøer ved universitetene er essensielle for å sikre den grunnleggende forskningen i seg selv, men også som leverandører av begreper, teorier og betraktningsmåter i den mer brukerretnede forskningen. Det er derfor viktig at en forskningsstrategi

NTO tar særlig til orde for å styrke forutsetningene for den tverrfaglige kulturforskningen.

som skal ivareta Kulturdepartementets sektoransvar også tenkes inn situasjonen for de humanistiske fagene.

Humaniora

Teatervitenskap i Oslo ble nedlagt i 2012, og NTO og Norsk teaterlederforum uttrykte igjen bekymring da Det humanistiske fakultetet ved Universitetet i Bergen i fjor foreslo å kutte 1 av 3 stillinger på teatervitenskap. Faget ble reddet i denne runden. Men vi vet ikke hvordan fremtiden for teatervitenskap i Norge ser ut, og nå er det også skapt usikkerhet om fremtiden for Senter for Ibsenstudier.

Utfordringene er knyttet til forsknings- og utdanningspolitikk, finansieringssystemer og universitetenes og fakultetenes prioriteringer. Like fullt er dette sentrale kulturpolitiske problemstillinger. Både for utviklingen i kunsten og for kunstforståelsen i samfunnet er det helt essensielt at det finnes vitale akademiske kunstfaglige miljøer – ikke minst som sentrale leverandører av begreper, teorier og perspektiver til det offentlige ordskiftet om kunsten.

DET OFFENTLIGE ORDSKIFTET OM KUNSTEN

NTO vil understreke betydningen av at staten opprettholder sitt ansvar for å legge forholdene til rette for ytringsmangfold og kvalitet også gjennom sterk statlig støtte til mediene. Vi etterlyser en nærmere vurdering av virkemidler på tvers av medie- og kunstpolitikken som kan legge til rette for og bidra til å fremme det offentlige ordskiftet om kunsten, herunder kunstkritikken.

Vi erfarer at medienes pressede økonomiske situasjon bidrar til en nedprioritering og marginalisering av den grundige kulturjournalistikken og kunstkritikken, og at eksisterende virkemidler ikke i tilstrekkelig grad bidrar til å opprettholde og videreutvikle mangfold og kvalitet på dette området.

Etter vårt syn bør det være en integrert del av både kunstpolitikken og mediepolitikken å sikre vilkårene for det seriøse, offentlige ordskiftet om kunsten og kunstkritikken. Kritikken fremmer kunnskap, forståelse og refleksjon over kunstens ulike uttrykk og bidrar til kontinuerlige vurderinger av kunstnerisk kvalitet i offentligheten. Foruten å bidra til den faglige kunstdiskursen, er kritikken viktig for å synliggjøre kunsten og øke interessen og kunstforståelsen hos et bredere publikum.

Det er behov for å styrke både den analyserende og dyptgående kritikken og den mer umiddelbare og aktuelle kritikken i dagspressen. Vi viser til Kritikerlagets innspill til kulturmeldingen hvor det tas til orde for 1) en egen avsetning til kritikk i Kulturrådet 2) et løft for tidsskriftene 3) flere arbeidsstipend for kritikere og 4) videreføring av pressestøtten.

I tillegg til dette mener vi det bør etableres en uavhengig reisestøtteordning for kritikere innenfor musikken og scenekunsten. Musikk og teater er øyeblikkets kunst som skjer foran et publikum, og innenfor disse kunstformene er det et spesielt behov for

at kritikeren er til stede der og da når forestillingen eller konserten finner sted. Relativt små investeringer på dette området kan gi store utslag.

Videre bør det etter vårt syn vurderes å innføre en ny tilskuddsordning for samfunns viktig journalistikk slik Mediemangfoldsutvalget har foreslått, og vi vil understreke betydningen av at NRK har forutsigbare økonomiske rammer som gjør det mulig å ivareta rollen som kulturformidler. Vi er også enige med mediemangfoldsutvalget i at NRKs uavhengighet må sikres, med henvisning til at det politiske klimaet kan endre seg også i Norge, og at en omorganisering av NRK til en selvstendig stiftelse kan gi større avstand til staten og utøvende politikere.

Det er gledelig at en allmenntilgjengelig privat stiftelse som Fritt Ord blant annet satser på kritikk gjennom stipendordninger for kritikere og på kvalitetsjournalistikk. Vi vil samtidig understreke at slike satsinger fra private aktører må fungere som et supplement til offentlige stimuleringsordninger og på ingen måte som en erstatning for mangelfull offentlig innsats.

PRIVAT FINANSIERING

NTO er positiv til tiltak som kan styrke det samlede finansieringsgrunnlaget for kultursektoren og oppfordrer til en prinsipiell diskusjon om statens mål og virkemidler for å fremme privat finansiering. Det er viktig at politikktutformingene også på dette området er basert på

kunnskap om situasjonen i Norge, og at nye ordninger som gaveforsterkningen evalueres.

Kost-nytte og effektiv ressursutnyttelse

NTO er positiv til privat finansiering som et viktig supplement til offentlige investeringer. Slike private midler kan gjøre det mulig å realisere prosjekter som det ikke er rom for innenfor de rammene som er gitt av det offentlige tilskuddet.

Det er altså ikke en holdningsendring fra kulturlivets side som skal til for å utløse ventende privat kapital. Derimot må man være klar over hvor ressurskrevende det er å fremskaffe gaver og sponsormidler i allerede underadministrerte institusjoner, og hvor ulike forutsetningene er avhengig av bl.a. geografi, størrelse og type virksomhet.

Musikk- og scenekunstinstitusjonene arbeider kontinuerlig for å øke egeninntektene, og flere av de større institusjonene har opparbeidet seg en betydelig kompetanse på sponsorområdet. Noen av de mindre virksomhetene rapporterer på sin side at de ikke har tilstrekkelige administrative ressurser til å drive denne typen arbeid over tid. Mange rapporterer også at resultatene kan være marginale i forhold til innsatsen, og at det må vurderes hva som faktisk er effektiv ressursutnyttelse.

Konjunkturavhengig

NTO er opptatt å bidra til best mulig kunnskapsgrunnlag for den videre politikktutforming på dette området. Foreningen har derfor siden 2005 utarbeidet årlige oversikter over medlemmenes sponsor- og gaveinntekter.

Mens det i perioden 2005-2008 var en økning i totale sponsorinntekter/gaver, har det etter finanskrisen i 2008 og frem til 2017 vært en markant realnedgang på ca. 20 pst. Siden 2008 ser vi stadig mer begrensede muligheter for virksomhetene til å skaffe seg sponsorinntekter og gaver, og finanskrisen har tydeliggjort hvor konjunkturavhengig sponsormarkedet er.

Undersøkelsene viser med andre ord at sponsormarkedet er lite og vanskelig tilgjengelig for størsteparten av NTOs medlemmer, med noen viktige unntak. Det har i de senere årene vært flere tilfeller av at etablerte sponsoravtaler ikke forlenges, og mange virksomheter viser til at en mer krevende markeds situasjon skaper usikkerhet når det gjelder muligheten for å opprettholde gave- og sponsorinntekter.

Fra 2016 til 2017 var det likevel en svak økning i musikk- og scenekunstinstitusjonens gave- og sponsorinntekter. I 2017 mottok 45 NTO-medlemmer innenfor profesjonell musikk og scenekunst samlet om lag 72,6 mill. kroner i sponsorinntekter og gaver, tilsvarende 1,9 pst. av medlemmenes samlede driftsinntekter. Dette var ca. 6,5 millioner kroner mer enn i 2016 (prisjusterte tall), tilsvarende en realøkning på ca. 13 pst., mot en realnedgang på nærmere 5 pst. fra 2015 til 2016.

Dette er variasjoner som for en stor del kan knyttes til noen få virksomheter. Omlag 80 pst. av de private midlene var i 2017 konsentrert om kun 11 av de 45 institusjonene. 14 virksomheter hadde ingen sponsor- og gaveinntekter dette året.

Tilrettelegging for flere fond og stiftelser

NTO er positiv til en vurdering av tiltak som kan legge til rette for at det etableres flere private fond og stiftelser som kan komme kulturlivet til gode. Flere allmenntilgjengelige stiftelser er en forutsetning for at mer fondsmidler skal tilflyte profesjonelle kunstinstitusjoner, uten at disse virksomhetene risikerer å utkonkurrere sine egne lokale samarbeidspartnere og frivillige organisasjoner i kampen om allerede begrensede midler.

Evaluering av gaveforsterkingsordningen

I 2016 ble gaveforsterkingsordningen utvidet til musikk og scenekunst. Flere av NTO-virksomhetene har mottatt gaveforsterkning siden innføringen.

Det er likevel uvisst om ordningen over tid bidrar til at nye givere kommer på banen og at private donasjoner øker. Vi etterlyser derfor en evaluering av gaveforsterkningen som også bør se nærmere på i hvilken grad en slik ordning kan føre til en *konsentrasjon* – ikke bare av private midler – men også av *tilgjengelige offentlige midler*, på bekostning av de virksomhetene som har vanskeligere vilkår for å skaffe private inntekter.

Etter vårt syn er det viktig å reflektere over disse prinsipielle, demokratiske sidene og konsekvensene av at private givere får styring over fordeling av fellesskapets midler.

Kunnskapsbasert og realistisk vurdering

Samtidig vil vi oppfordre til en politikktutforming basert på en realistisk vurdering av potensialet for økt privat finansiering av de profesjonelle kunstinstitusjonene i Norge. Vi minner om at gavetradisjonen i Norge er langt svakere enn for eksempel i USA og Storbritannia hvor kultursektoren i mindre grad anses som et sentralt offentlig ansvarsområde. Norge skiller seg også fra våre nordiske naboland, hvor det finnes et langt større antall pengeutdelende stiftelser for allmenntilgjengelige formål enn i Norge.

Vi vil understreke at målet med insentiver for privat finansiering på ingen måte må være å redusere størrelsen på den offentlige finansieringen. Samspillet med private finansieringskilder må skje som et supplement til et fortsatt sterkt offentlig engasjement.

«Arv og miljø», Den Nationale Scene
Foto: Odd Mehus

ÅRSREGNSKAP

RESULTATREGNSKAP 2018

(Beløp i NOK)

DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	NOTE	2018	2017
Medlemskontingenter		5.891.651	6.224.322
Offentlig tilskudd	1	510.000	500.000
Annen driftsinntekt			
Sum driftsinntekter		6.401.651	6.744.322
Lønnskostnad	2,9	2.160.328	2.951.800
Annen driftskostnad	2,3	3.768.516	2.750.537
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	4	76.019	140.544
Sum driftskostnader		6.004.863	5.842.881
Driftsresultat		396.788	901.441
FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen finansinntekt	10	7.978	12.026
Annen finanskostnad	10	12.768	115
Resultat av finansposter		-4.790	11.911

Ordinært resultat		391.998	913.352
Årsresultat		391.998	913.352

Disponering (dekning) av årsresultatet			
Overført fra/til annen egenkapital	7	391.998	913.352
Sum disponert		391.998	913.352

BALANSE PR. 31.12.2018

(Beløp i NOK)

	NOTE	2018	2017
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	4	123.531	164.708
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	4	167.896	131.446
Sum varige driftsmidler		291.427	296.154
Andre fiansielle anleggsmidler		16.944	16.944
Sum anleggsmidler		308.371	313.098
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	5	966.884	
Andre kortsiktige fordringer	5,11	1.312.424	1.892.441
Sum fordringer		2.279.308	1.892.441
Bankinnskudd, kontanter o.l.	6	4.461.054	6.228.277
Sum omløpsmidler		6.740.362	8.120.718
SUM EIENDELER		7.048.733	8.433.816

	NOTE	2018	2017
EGENKAPITAL OG GJELD			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		3.705.241	2.791.889
Årets resultat		391.998	913.352
Sum opptjent egenkapital		4.097.239	3.705.241
Sum egenkapital	7	4.097.239	3.705.241
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		425.682	434.678
Skyldig offentlige avgifter	8	235.942	215.233
Annen kortsiktig gjeld	11	2.289.870	4.078.664
Sum kortsiktig gjeld		2.951.494	4.728.575
Sum gjeld		2.951.494	4.728.575
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		7.048.733	8.433.816

Oslo, 08.04.2019

Hans Antonsen
 Tor Lægroid
 Geir Bergkastet
 Marta Færevaaag Hjelle
 Agnete Haaland
 Janne Langaas
 Are Nakling
 Tone Tjemsland
 Erik Ulfsby

NOTER TIL REGNSKAPET

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med følgende regnskapsprinsipper:

INNTEKTER

Inntekter ved offentlig tilskudd og kontingenter vurderes til virkelig verdi av vederlaget. Inntektsføring av offentlig tilskudd skjer på mottakelsestidspunktet, og kontingenter inntektsføres ved faktureringstidspunkt.

KLASSIFISERING AV BALANSEPOSTER

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

ANLEGGSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger 15.000. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende.

Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet.

Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Utgifter til leie av driftsmidler kostnadsføres. Forskuddsbetalinger balanseføres som forskuddsbetalt kostnad, og fordeles over leieperioden.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

PENSJONSFORPLIKTELSE

Selskapet er pliktig til å ha obligatorisk tjenestepensjon og har pensjonsavtale gjennom en forsikringsavtale.

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidlene er ikke oppført i regnskapet.

FORVALTEDE MIDLER

Foreningen forvalter midler på vegne av medlemmer eller andre. Mottakelse og forbruk av slike midler balanseføres løpende.

Øvrige forvaltede midler er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Forvaltning av midler på vegne av andre gjelder:

Konto 1515	HEDDA prisutdeling
Konto 1517	Kursmidler fra Kulturdepartementet
Konto 1518	Tilskudd fra Kulturdepartementet – Statistikkdatabase
Konto 2922	Scenekort
Konto 2923	Norsk Orkesterlederforum
Konto 2924	Heddadagene

NOTE 1. OFFENTLIGE TILSKUDD

	2018	2017
Ordinært tilskudd fra Kirke- og Kulturdepartementet	510.000	500.000

NOTE 2. LØNNKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER, MV.

	2018	2017
Lønn	2.469.608	2.097.770
Arbeidsgiveravgift	380.555	330.202
Påløpt feriepengar	296.353	251.732
Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepengar	41.786	35.494
Pensjonskostnader	-902.248	226.522
Refusjoner	-184.357	0
Andre lønnsperiodiseringer		-28.682
Andre lønnsrelaterte ytelser	58.632	38.762
Sum lønnskostnader	2.160.329	2.951.800

Gjennomsnittlig antall årsverk i regnskapsåret er 4,5 personer.

Den negative pensjonskostnaden er netto etter at selskapet har fått utbetalt deler av innestående på innskuddsfond.

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER

	DAGLIG LEDER
Lønn	809.605
Pensjonskostnader	67.073
Annen godtgjørelse	4.392
Sum ytelser til ledende personer	881.070

Medlemmer av styret til NTO mottar ikke honorar.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

KOSTNADSFØRT GODTGJØRELSE TIL REVISOR OG ANDRE KONSULENTER	2018	2017
Revisjon	49.956	45.948
Regnskap/ juridisk bistand	216.904	141.380
Sum godtgjørelse til revisor og andre konsulenter inkl. mva	266.860	187.328

NOTE 3. KOSTNADER IFM. SEMINARER / ÅRSMØTER / STYRETS OPPGAVER

	2018	2017
Styre og årsmøter	415.800	320.561
Refusjon til styremedlemmene	57.906	60.228
Seminar NTO-medlemsarrangement	80.997	8.954
Sum seminar/styret/årsmøter	554.703	389.743

Selskapet har ved avleggelse av regnskapet for 2018, besluttet at NTO skal dekke inn underskuddet for Heddaprisen med kroner 581.828.

NOTE 4. VARIGE DRIFTSMIDLER

	TOMTER, BYGNINGER O.A. FAST EIENDOM	DRIFTSLØSERE, INVEN- TAR O.A. UTSTYR	TOTALE VARIGE DRIFTSMIDLER
Anskaffelseskost 01.01.	288.238	1.945.974	2.234.212
Tilgang kjøpte driftsmidler		71.291	
Avgang solgte driftsmidler			
Anskaffelseskost 31.12.	288.238	2.017.266	2.234.212
Akkumulerte av skrivninger	-164.708	-1.849.370	-2.014.078
Balanseført verdi pr. 31.12	123.530	167.896	291.426

Årets avskrivninger	41.177	34.842	76.019
---------------------	--------	--------	--------

Det blir brukt lineær avskrivningsplan for alle varige driftsmidler.

Den økonomiske levetiden for driftsmidler som ikke er fullt avskrevet, er beregnet til:

Data: 10 år, Bygningsmessig anlegg : 7 år, Inventar: 7 år, Kontormaskiner: 3 år.

NOTE 5. FORDRINGER OG GJELD

Det er ingen fordringer med forfall senere enn ett år.

Som nevnt i note 2 for lønn og personalkostnader, så har selskapet en utestående fordring mot KLP som gjelder delvis utbetaling av innskuddsfond med kroner 1.094.171, utbetalingen er mottatt mars 2019.

Det er ingen langsiktig gjeld med forfall senere enn fem år.

NOTE 6. BANKINNSKUD, KONTANTER OG LIGNENDE

	2018	2017
Bankinnskudd 1503.29.64955	409.612	409.407
Bankinnskudd 5024.05.19299	3.365.857	5.054.619
Bedriftsparekonto	21.222	22.635
Bankinnskudd for skattetrekk	219.852	298.911
Bankinnskudd OU-midler	444.512	442.705
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	4.461.055	6.228.277

NOTE 7. EGENKAPITAL

	OPPTJENT EGENKAPITAL
Egenkapital pr. 01.01.18	3.705.241
Resultat	391.998
Egenkapital pr. 31.12.18	4.097.239

NOTE 8. OFFENTLIGE AVGIFTER

	2018	2017
Forskuddstrekk	130.882	110.506
Skyldig arbeidsgiveravgift	62.692	63.749
Påløpt arbeidsgiveravgift av feriepenger	42.368	40.977
Sum offentlige avgifter	235.942	215.232

NOTE 9. PENSJONER

Foreninger er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har en kollektiv pensjonsforsikring. Foreningens pensjonsordninger tilfredstiller kravene i loven. Ordningen gjelder for samtlige ansatte.

NOTE 10. FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

FINANSINNTEKTER	2018	2017
Annen renteinntekt	4.144	8.754
Valutagevinst (agio)		370
Annen finansinntekt	3.834	2.902
Sum finansinntekter	7.978	12.026

FINANSKOSTNADER	2018	2017
Annen finanskostnad	12.681	
Annen rentekostnad	65	
Valutatap (disagio)	22	115
Sum finanskostnader	12.768	115

NOTE 11. FORVALTEDE MIDLER

NORSK ORKESTERLEDERFORUM	2018	2017
Inntekter	57.000	60.000
Utgifter	2.938	63.193
Sum Norsk Orkesterlederforum	54.062	-3.193
Samlet forvaltede midler for Norsk Orkesterlederforum	224.416	170.354

HEDDAPRISEN	2018	2017
Inntekter	1.339.833	1.471.871
Utgifter	2.236.214	2.244.573
Sum Heddaprisen	-896.381	-772.702
Dekket inn av "scenekort"	1.810.284	
Dekket inn av NTO	581.828	
Samlet forvaltede midler for Heddaprisen	0	-1.495.731

SCENEKORTET	2018	2017
Inntekter	512.385	529.350
Utgifter	152.347	174.936
Sum Scenekortet	360.038	354.414
Til dekning for drift Heddaprisen	-1.810.284	
Samlet forvaltede midler for Scenekortet	0	1.450.246

HEDDADAGENE	2018	2017
Inntekter	850.119	1.732.803
Utgifter	1.713.661	977.672
Sum Heddadagene	-863.542	755.131
Samlet forvaltede midler for Heddadagene	317.949	1.181.491

FORDRINGER	2018	2017
Sum forvaltede midler - kortsiktige fordringer		1.495.731
Andre kortsiktige fordringer	218.253	396.710
Fordring KLP	1.094.171	
Sum annen kortsiktig gjeld	1.312.424	1.892.441

KORTSIKTIG GJELD	2018	2017
Sum forvaltede midler - kortsiktig gjeld	542.365	2.802.091
Øvrig kortsiktig gjeld	1.747.504	1.276.573
Sum annen kortsiktig gjeld	2.289.869	4.078.664

Til årsmøtet i Norsk Teater- og Orkesterforening

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Norsk Teater- og Orkesterforenings årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med organisasjonens regnskapsprinsipper beskrevet i note og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

DOCUMENT REFERENCE: 13835381-3856-4593-87d0-c2d52c53e4cf

Uavhengig revisors beretning - Norsk Teater- og Orkesterforening

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Oslo, 8. april 2019
PricewaterhouseCoopers AS

Bente Norbye Lie
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

DOCUMENT REFERENCE: 13835381-3856-4593-87d0-c2d52c53e4cf

(2)

NTOs VEDTEKTER

Sist revidert på årsmøte i NTO 14. juni 2018.

§ 1: FORMÅL

NTO er en arbeidsgiver- og interesseforening for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innen musikk og scenekunst, samt virksomheter med annen særskilt tilknytning til bransjen.

NTO skal:

- bistå medlemmene ved forhandlinger med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner.
- etter medlemmenes ønske på deres vegne forhandle og slutte avtaler med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner, samt med andre vare- og tjenesteleverandører
- arbeide for at medlemsorganisasjonene utvikler seg som profesjonelle og effektive arbeidsgivere og styrker sin kompetanse som formidlere av musikk og scenekunst.
- arbeide for at kunstneriske hensyn er grunnlaget for de beslutninger som blir fattet av tilskuddsmyndigheter, og i forhandlinger med arbeidstaker- og interesseorganisasjoner.
- vektlegge sektorens betydning overfor stat, fylke og kommune, og overfor allmennheten.
- søke innflytelse som en toneangivende og troverdig part i spørsmål som angår sektoren.
- ha som mål at profesjonell kunst skal være tilgjengelig for flest mulig.
- bidra aktivt til å bygge og vedlikeholde nasjonale, nordiske og internasjonale nettverk på musikk- og scenekunstmrådet.

§ 2: MEDLEMSKAP

Som medlemmer av NTO kan opptas profesjonelle, offentlig støttede virksomheter som produserer, programmerer eller formidler musikk og scenekunst, eller har annen særskilt tilknytning til bransjen. Medlemskap skal godkjennes av styret.

Utmelding: ved utmelding opphører medlemskapets økonomiske forpliktelser fra og med foreningens årsmøte neste kalenderår.

§ 3: ÅRSMØTET

Årsmøtet er foreningens høyeste organ.

Årsmøtet innkalles ordinært en gang årlig innen 1. juli.

Årsmøtet ledes av en ordstyrer valgt av årsmøtet ved møtets begynnelse.

Årsmøtet velger to av de stemmeberettigede årsmøtedeltagerne til å underskrive protokollen.

Medlemmene har mellom 1 -en- og -4- fire stemmer på årsmøtet beregnet i forhold til størrelsen på årskontingenten det enkelte medlem betaler til foreningen.

Medlemmene kan møte på årsmøtet med det antall representanter som medlemmets stemmetall representerer. En representant kan gjennom skriftlig fullmakt stille med flere stemmer fra egen virksomhet.

Årsmøtet vedtar antall stemmer for hvert medlem for perioden fram til og med neste ordinære årsmøte.

Årsmøtet vedtar antall stemmer for hvert medlem for perioden fram til og med neste ordinære årsmøte.

§ 4: ÅRSMØTETS OPPGAVER

Årsmøtet behandler foreningens kontingentramme, regnskap for foreningens virksomhet og styrets beretning, samt andre saker som styret og valgkomiteen legger frem for årsmøtet i samsvar med vedtektens § 10, eller for et ekstraordinært årsmøte.

§ 5: STYRE

Styret velges av årsmøtet for ett år ad gangen. Styret består av 9 – ni – medlemmer og 4 faste numerisk valgte varamedlemmer. 2 – to – av styremedlemmene må representere orkestrene, og 7 – sju – velges blant foreningens øvrige medlemmer. Minst 1 – en – av varamedlemmene skal representere orkestrene.

Styrets leder og nestleder velges særskilt. Styret bør sammensettes slik at det på en hensiktsmessig måte best mulig kan representere medlemmenes fellesinteresser og de enkelte medlemmenes egenart.

§ 6: STYRETS VIRKSOMHET

Styret vedtar budsjettet og leder foreningens virksomhet og bærer ansvar for at denne drives og utvikles best mulig.

Styret trer sammen når lederen bestemmer det, eller et flertall i styret krever det.

Styret er vedtaksdyktig når minst 6 – seks – medlemmer er til stede. Vedtak fattes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet avgjør lederens stemme voteringsresultatet. Styret velger 2 – to – styremedlemmer som sammen med leder og nestleder utgjør styrets arbeidsutvalg. Styret oppnevner foreningens forhandlingsutvalg.

Til møte i styret eller arbeidsutvalg kan styrets leder innkalle en representant for et medlem som antas særlig interessert i en sak som er oppført på dagsorden.

Styret kan utferdige instruks for foreningens direktør.

§ 7: ADMINISTRASJON

Foreningens administrasjon holder til i Oslo. Foreningens direktør tilsettes av styret. Direktøren er styrets sekretær og er ansvarlig for forvaltningen av foreningen.

§ 8: MEDLEMSKONTINGENT

NTO bærer selv sine utgifter. Årsmøtet fastsetter den årlige kontingentramme. Styret fastsetter innenfor vedtatt ramme det enkelte medlems kontingent. Ved fordeling av kontingenten tas det utgangspunkt i forholdet mellom medlemmenes offentlige tilskudd.

§ 9: AVSTEMMING PÅ ÅRSMØTET

Vedtak på årsmøtet gjøres ved alminnelig flertall. Vedtak om endringer i foreningens vedtekter og oppløsning av foreningen krever 2/3 flertall. Vedtak om oppløsning av foreningen må gjøres i 2 – to – påfølgende ordinære årsmøter.

§ 10: ÅRSMØTE

Årsmøtet

1) behandler foreningens:

- a) årsmelding
- b) årsregnskap
- c) vedtekter
- d) neste års kontingentramme
- e) andre saker som fremlegges av styret

2) vedtar antall stemmer for hvert medlem for perioden fram til og med neste ordinære årsmøte.

3) velger for perioden fra årsmøte til årsmøte:

- a) 9 – ni – medlemmer og 4 – fire – faste numerisk valgte varamedlemmer til styret
- b) styrets leder og nestleder
- c) valgkomité på 3 – tre – medlemmer med vedtak om hvem som sammenkaller komiteen
- d) revisor

NTOs MEDLEMMER 2018

STATLIGE INSTITUSJONER

Kapittel 323 Musikk og scenekunst, post 01:

- Riksteatret

NASJONALE INSTITUSJONER

Kapittel 323 Musikk og scenekunst, post 70:

- Dansens Hus
- Den Nationale Scene
- Den Norske Opera & Ballett
- Det Norske Teatret
- Nationaltheatret
- Musikkselskapet Harmonien (Bergen Filharmoniske Orkester)

REGION- OG LANDSDELSINSTITUSJONER

Kapittel 323 Musikk og scenekunst, post 71:

- Brageteatret
- Carte Blanche
- Det Norske Blåseensemble
- Haugesund Teater
- Hordaland Teater
- Hålogaland Teater
- Kilden Teater og Konserthus
- Nordland Teater
- Nordnorsk Opera og Symfoniorkester

- Rogaland Teater
- Sogn og Fjordane Teater
- Stavanger Symfoniorkester
- Teater Ibsen
- Teater Innlandet
- Teatret Vårt
- Trondheim Symfoniorkester & Opera
- Trøndelag Teater
- Turnéteatret i Trøndelag

REGIONOPERA

Kapittel 323 Musikk og scenekunst, post 73:

- Bergen Nasjonale Opera

SCENEKUNSTINSTITUSJONER OG MUSIKKENSEMBLER/INSTITUSJONER – POST 78

Kapittel 323 Musikk og scenekunst, post 78:

- Akershus Teater
- BIT Teatergarasjen
- Black Box teater
- Det Norske Kammerorkester
- Det Norske Solistkor
- Dramatikkens Hus
- Edvard Grieg Kor
- Norsk Scenekunstbruk
- Riksscenen

- Teaterhuset Avant Garden
- Teater Manu
- Østfold kulturutvikling

MUSIKKENSEMBLER – POST 55

Kapittel 320 Allmenne kulturformål, post 55 Norsk kulturfond:

- Barokkanerne – Norwegian Baroque Ensemble
- BIT 20 Ensemble

INSTITUSJONER – POST 53 SAMETINGET

Kapittel 320 Allmenne kulturformål, post 53 Sametinget:

- Beaivváš Sámi Nášunálateáhter
- Åarjelhsaemien Teatere

TEATERINSTITUSJONER SOM MOTTAR ÅRLIG STØTTE FRA OSLO KOMMUNE:

- Kloden
- Oslo Nye Teater

NTO ARBEIDER FOR AT MUSIKK- OG SCENEKUNSTINSTITUSJONENE SKAL HA BEST MULIGE RAMMEVILKÅR FOR Å PRODUSERE OG FORMIDLE MUSIKK OG SCENEKUNST AV HØYEST MULIG KVALITET TIL FLEST MULIG, SAMT AT INSTITUSJONENE SKAL KUNNE UTVIKLE SEG I HENHOLD TIL EGNE VISJONER OG MÅL.

FORENINGEN DRIVER UTSTRAKT INTERESSEPOLITISK ARBEID, UTREDNINGS- OG STATISTIKKARBEID OG ANNEN KUNNSKAPSPRODUKSJON.

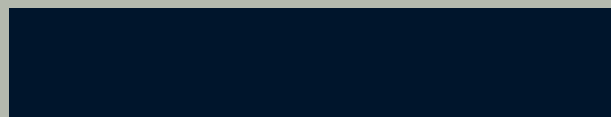
VI HAR SOM MÅL Å BIDRA TIL AT MEDLEMMENE UTVIKLER SEG SOM PROFESJONELLE ARBEIDSGIVERE OG STYRKER SIN KOMPETANSE SOM FORMIDLERE AV MUSIKK OG SCENEKUNST.

VI SØKER Å ENGASJERE FLEST MULIG AV MEDLEMMENE I VIKTIGE BRANSJESPØRSMÅL OG JOBBER AKTIVT FOR Å BYGGE OG VEDLIKEHOLDE ULIKE BRANSJENETTVERK OG MØTEPLASSER PÅ MUSIKK- OG SCENEKUNSTOMRÅDET.

2

NORSK TEATER-
OG ORKESTERFORENING

Sørkedalsveien 6, N-0369 Oslo
+47 23 10 09 90
nto@nto.no
www.nto.no

0

